

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าการพัฒนาหนังสือการ์ตูนประกอบการฝึกเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ครั้งนี้คณะผู้ศึกษาค้นคว้า ได้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อ ต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544
 - 1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 1.2 สาระการเรียนรู้รายปีกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3)
 - 1.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี
 - 1.4 คำพื้นฐาน
2. การสร้างหนังสือการ์ตูน
 - 2.1 ความหมายของหนังสือการ์ตูน
 - 2.2 เนื้อหาในหนังสือการ์ตูน
 - 2.3 ลักษณะการ์ตูนที่ดี
 - 2.4 ลักษณะหนังสือการ์ตูนที่ดี
 - 2.5 การเขียนหนังสือการ์ตูน
 - 2.6 ประโยชน์ของหนังสือการ์ตูน
3. การเขียนสะกดคำ
 - 3.1 ความหมายของการเขียนสะกดคำ
 - 3.2 ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ
 - 3.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความสามารถในการเขียนสะกดคำ
 - 3.4 สาเหตุที่ทำให้การเขียนสะกดคำผิด
 - 3.5 หลักในการสอนเขียนสะกดคำ
 - 3.6 การสอนเขียนสะกดคำ
4. แผนการจัดการเรียนรู้
 - ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

5. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
 - 5.1 ความหมายของการประเมินตามสภาพจริง
 - 5.2 ลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง
 - 5.3 วิธีและเครื่องมือในการวัดและประเมินผล
 - 5.4 การวัดและประเมินด้านความรู้สึก
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 6.1 ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 6.2 ลักษณะของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 6.3 ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
 - 6.4 คุณลักษณะของข้อสอบที่ดี
 - 6.5 คุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เขียนข้อสอบที่ดี
 - 6.6 กระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำ
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 4 -12) ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีสาระสำคัญดังนี้

หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลาและการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรที่มีการจัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดมุ่งหมายถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงาน ได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค
7. เข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติ ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นใน วิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนด โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

2. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ความรู้ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ภาษาไทย

2.2 คณิตศาสตร์

2.3 วิทยาศาสตร์

2.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.5 สุขศึกษาและพลศึกษา

2.6 ศิลปะ

2.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี

2.8 ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้ เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่นักเรียนทุกคนจะต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานความคิด และเป็นกลยุทธิ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สองประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ ภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4. มาตรฐานการเรียนรู้

5. เวลาเรียน

1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับ

เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ด้านความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ สาระและมาตรฐาน การเรียนรู้การศึกษาระดับพื้นฐาน มีรายละเอียด ดังนี้

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยประกอบด้วย

สาระที่ 1 : การอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาระดับพื้นฐานกลุ่มภาษาไทยประกอบด้วย

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างนิสัยทัศนในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและ เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพสังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.2 สาระการเรียนรู้รายปี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1 - 3) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 36-41)

สาระที่ 1 : การอ่าน

1. การอ่านคำพื้นฐานซึ่งเป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ประมาณ 600 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

2. การอ่านแจกลูกและสะกดคำในมาตราตัวสะกดต่าง ๆ และคำในชีวิตประจำวัน ที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา คำที่มีตัวการ์นต์ อักษรควบ อักษรนำ

3. การผันวรรณยุกต์คำที่มีพยัญชนะต้น เป็นอักษรกลาง อักษรต่ำ อักษรสูง

4. การอ่านและเข้าใจความหมายของคำในประโยคและข้อความสั้นๆ

5. การอ่านในใจ การจับใจความของเรื่องที่อ่าน โดยหาคำสำคัญ ตั้งคำถาม คาดคะเนเหตุการณ์ ใช้แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนภาพความคิด

6. การแสดงความรู้และความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

7. การนำความรู้และข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน

8. การอ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรองถูกต้องตามอักขระวิธีและลักษณะคำประพันธ์ และการอ่านทำนองเสนาะ

9. การท่องจำบทอาขยานและบทประพันธ์ที่ประทับใจ

10. การเลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ ทั้งประเภทความรู้และความบันเทิง

11. มารยาทการอ่านหนังสือ การถนอมรักษาหนังสือทั้งส่วนตัวและส่วนรวม

12. การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและมีสุขลักษณะในการอ่านหนังสือ

สาระที่ 2 : การเขียน

1. การเขียนคำในมาตราตัวสะกดต่าง ๆ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา

2. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด และการเขียนตามคำบอก

3. การเลือกใช้คำเขียนเป็นประโยคตรงตามความหมาย และเรียบเรียงเป็นเรื่องสั้น ๆ แสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการและประสบการณ์

4. การเขียนคำคล้องจอง

5. การตรวจทานและแก้ไขงานเขียน

6. การใช้เลขไทย

7. มารยาทการเขียน การเขียนอย่างเป็นระเบียบ สะอาด ลายมือสวยงาม อ่านง่าย และไม่ขีดเขียนในที่ที่ไม่สมควร

8. การปลูกฝังนิสัยรักการเขียน ด้วยการจดบันทึกความรู้อย่างสม่ำเสมอ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

1. การเลือกฟัง เลือกดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง

2. การเข้าใจเนื้อเรื่อง การจับใจความจากถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางของผู้พูด การดูสิ่งที่เป็นความรู้ความบันเทิง

3. การพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ฟัง สิ่งที่ดู

4. การพูดทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ การยอมรับ การปฏิเสธ โดยใช้ภาษาที่สุภาพ

5. การตั้งคำถามและการตอบคำถาม

6. การเล่าเรื่องถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความรู้สึก

7. การพูดออกเสียงชัดเจน ใช้ถ้อยคำเหมาะแก่เรื่อง ใช้ภาษาที่สุภาพเหมาะสมแก่บุคคลและโอกาส

8. มารยาทการฟังและการดู การฟังและดูอย่างตั้งใจ โดยไม่รบกวนผู้อื่น

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

1. พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และการประสมคำ

2. หลักการอ่าน และเขียนสะกดคำ

3. ความหมายของคำ การเลือกใช้คำ และการเรียงลำดับคำในประโยคได้ถูกต้อง

4. การเรียบเรียงประโยคเป็นข้อความสั้นๆ

5. การรู้จักภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาถิ่น

6. หลักการแต่งคำคล้องจอง

7. การใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียน การแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

8. การใช้ทักษะทางภาษาและเทคโนโลยีการสื่อสาร ด้านวิทยุ โทรศัพท์ วีดิทัศน์ ในการพัฒนาการเรียน

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

1. นิทาน เรื่องสั้นง่าย ๆ สวรรค์สั้น ๆ สำหรับเด็กปริศนาคำทาย บทร้องเล่นใน

ท้องถิ่นและ บทร้อยกรองประเภทให้ความรู้และความบันเทิงต่าง ๆ ที่เหมาะแก่วัยของเด็ก

2. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

3. การนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

สาระที่ 1 : การอ่าน

1. การอ่านคำพื้นฐานซึ่งเป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพิ่มอีกประมาณ 800 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

2. การอ่านแจกลูกและสะกดคำในมาตราแม่ ก กา แม่กง กน กม เกย เกอว กก กต และแม่กบ ทั้งคำที่สะกดตรงตามมาตราตัวสะกด และคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด คำที่มีตัวการ์นต์ อักษรควบ อักษรนำ

3. การผันวรรณยุกต์คำที่มีพยัญชนะต้น เป็นอักษรกลาง อักษรต่ำ อักษรสูง คำที่มีอักษรนำ

4. การอ่านและเข้าใจความหมายของคำในประโยคและข้อความ

5. การอ่านในใจ การจับใจความของเรื่องที่อ่าน โดยหาคำสำคัญ ตั้งคำถาม คาดคะเนเหตุการณ์ใช้แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนภาพความคิด

6. การแสดงความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

7. การนำความรู้และข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน

8. การอ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรองถูกต้องตามอักขรวิธีและลักษณะคำประพันธ์ และการอ่านทำนองเสนาะ

9. การท่องจำบทอาขยานและบทประพันธ์ที่ประทับใจ

10. การเลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ ทั้งประเภทความรู้และความบันเทิง

11. มารยาทการอ่านหนังสือ การถนอมรักษา หนังสือทั้งส่วนตนและส่วนรวม

12. การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและมีสุขลักษณะ ในการอ่านหนังสือ

สาระที่ 2 : การเขียน

1. การเขียนคำมาตราตัวสะกดต่าง ๆ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา และคำมีตัวการ์นต์

2. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด และการเขียนตามคำบอก

3. การเลือกใช้คำเขียนเป็นประโยคตรงตามความหมาย และเรียบเรียงเป็นเรื่องที่ยาวขึ้นการเขียนเป็นย่อหน้าที่แสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ประสพการณ์ และจินตนาการ

4. การเขียนคำคล้องจองและแต่งคำประพันธ์อย่างง่าย ๆ
5. การใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน โดยการนำความรู้และประสบการณ์มาเรียบเรียงความคิดในการเขียน การตรวจทานและแก้ไข
6. การใช้เลขไทย
7. มารยาทการเขียน การเขียนอย่างเป็นระเบียบสะอาด ลายมือสวยงาม อ่านง่าย การใช้ภาษาที่สุภาพ ไม่ขีดเขียนในที่ไม่สมควร และไม่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย ฯลฯ
8. การปลูกฝังนิสัยรักการเขียน ด้วยการจัดบันทึกความรู้และประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

1. การเลือกฟัง เลือกดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง
2. การเข้าใจเนื้อเรื่อง การจับใจความจากถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางของผู้พูด การดูสิ่งที่เป็นความรู้ความบันเทิง
3. การพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ฟัง สิ่งที่อยู่
4. การพูดยอมรับ และการปฏิเสธ โดยใช้ภาษาที่สุภาพ
5. การตั้งคำถามและการตอบคำถาม
6. การสนทนาแสดงความคิดเห็น
7. การเล่าเรื่องถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์
8. การพูดออกเสียงชัดเจน ใช้ถ้อยคำเหมาะแก่เรื่องใช้ภาษาที่สุภาพเหมาะสมแก่บุคคลและโอกาส

9. มารยาทการฟังและการดู การฟังและดูอย่างตั้งใจ โดยไม่รบกวนผู้อื่น

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

1. พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และการประสมคำ
2. หลักการอ่าน และเขียนสะกดคำ
3. ความหมายของคำ การเลือกใช้คำ การเรียงลำดับคำในประโยคได้ถูกต้อง และตรงตามความหมาย
4. การเรียบเรียงประโยคเป็นข้อความที่ยาวขึ้นตามลำดับความคิด และการเว้นวรรคตอน
5. การเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาถิ่นในการพูดและเขียนได้เหมาะสม
6. หลักการแต่งคำคล้องจองและคำประพันธ์

7. การใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

8. การใช้ทักษะทางภาษาและเทคโนโลยีการสื่อสาร ด้านวิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ ในการพัฒนาการเรียน

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

1. นิทาน เรื่องสั้นง่าย ๆ สारคดีสั้น ๆ บทความสั้น ๆ สำหรับเด็ก ปริศนาคำทาย บทร้องเล่นในท้องถิ่น และบทร้อยกรองประเภทให้ความรู้และความบันเทิงต่าง ๆ ที่เหมาะสมแก่วัยของเด็ก

2. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

3. การนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 1 : การอ่าน

1. การอ่านคำพื้นฐานซึ่งเป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มอีกประมาณ 1,210 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

2. การอ่านแจกลูกและสะกดคำในมาตราแม่ ก กา แม่กง กน กม เกย เกอว กก กต และแม่กบทั้งคำที่สะกดตรงตามมาตราตัวสะกด และคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด การอ่านคำที่มีพยัญชนะที่มีสระกำกับเป็นตัวสะกด คำที่มีตัวการันต์ อักษรควบ อักษรนำ

3. การผันวรรณยุกต์คำที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง อักษรต่ำ อักษรสูง คำเป็น คำตาย

4. การอ่านและเข้าใจความหมายของคำในประโยคและข้อความ

5. การอ่านในใจ การจับใจความของเรื่องที่อ่าน โดยหาคำสำคัญ ตั้งคำถาม คาดคะเนเหตุการณ์ ใช้แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนภาพความคิด

6. การแสดงความรู้และความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

7. การนำความรู้และข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้และกำหนดแนวทางปฏิบัติ

8. การใช้พจนานุกรม

9. การอ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรองถูกต้องตามอักขรวิธีและลักษณะคำประพันธ์ และการอ่านทำนองเสนาะ

10. การท่องจำบทอาขยานและบทประพันธ์ที่ประทับใจ

11. การเลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ ทั้งประเภทความรู้และความบันเทิง

12. มารยาทการอ่านหนังสือ การถนอมรักษาหนังสือทั้งส่วนตนและส่วนรวม

13. การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและมีสุขลักษณะในการอ่านหนังสือ

สาระที่ 2 : การเขียน

1. การเขียนคำมาตราตัวสะกดต่าง ๆ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา และคำที่มีตัวการ์นต์
2. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัดและการเขียนตามคำบอก
3. การเลือกใช้คำเขียนเป็นประโยคตรงตามความหมาย และเรียบเรียงเป็นเรื่องที่ยาวขึ้นการเขียนเป็นย่อหน้า ที่แสดงความรู้ ความคิดความรู้สึก ความต้องการ ประสบการณ์ และจินตนาการ
4. การเขียนคำคล้องจองและแต่งคำประพันธ์อย่างง่าย ๆ
5. การใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน โดยการเตรียมการเขียน การกำหนดรูปแบบ โครงเรื่อง เนื้อหา องค์ประกอบการเขียน การยกวางข้อเขียน การตรวจทาน การปรับปรุงแก้ไข และการเขียนเรื่องให้สมบูรณ์
6. การใช้เลขไทย
7. มารยาทการเขียน การอ้างอิงแหล่งความรู้การเขียนอย่างเป็นระเบียบ สะอาด ลายมือสวยงาม อ่านง่าย การเขียนโดยใช้ภาษาที่สุภาพ ไม่ขีดเขียนในที่ที่ไม่สมควร และไม่เขียนให้ผู้อื่นเสียหาย
8. การปลูกฝังนิสัยรักการเขียน ด้วยการจดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ และแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

1. การเลือกฟัง เลือกดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง
2. การเข้าใจเนื้อเรื่อง การจับใจความจากถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางของผู้พูด การดูสิ่งที่เป็นความรู้ความบันเทิง
3. การพูด การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ฟังสิ่งที่ดูอย่างมีวิจารณญาณ
4. การพูดยอมรับ และการปฏิเสธ โดยใช้ภาษาที่สุภาพ
5. การตั้งคำถามและการตอบคำถาม
6. การสนทนาแสดงความคิดเห็น
7. การเล่าเรื่องถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ และการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

8. การพูดออกเสียงชัดเจน ใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่เรื่องพูดอย่างสร้างสรรค์เหมาะสมแก่บุคคล และโอกาส

9. มารยาทการฟังและการดู การฟังและดูอย่างตั้งใจ โดยไม่รบกวนผู้อื่น

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

1. ส่วนประกอบของคำ

2. หลักการอ่าน และเขียนสะกดคำ

3. ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ และประโยค

4. ความหมายของคำ การเลือกใช้คำ การเรียงลำดับคำ ในประโยคได้ถูกต้องตรงตามความหมายและความรู้สึก

5. การเรียบเรียงประโยคเป็นเรื่องราวตามลำดับความคิด และการเว้นวรรคตอน

6. การเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาถิ่นในการพูดและเขียนได้เหมาะสม

7. หลักการแต่งคำคล้องจองและคำประพันธ์

8. ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน

9. การใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียน การแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

10. การใช้ทักษะทางภาษาและเทคโนโลยีการสื่อสาร ด้านวิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ ในการพัฒนาการเรียน

11. การใช้พจนานุกรมช่วยการอ่านการเขียนและการค้นความหมาย

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

1. นิทาน เรื่องสั้นง่าย ๆ สาระคดีสั้น ๆ บทความสั้น ๆ สำหรับเด็ก บริศนาคำทาย บทร้องเล่นในท้องถิ่นบทละครและบทร้อยกรองประเภทให้ความรู้และความบันเทิงต่าง ๆ ที่เหมาะสมแก่วัยของเด็ก

2. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

3. การนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริง

1.3 การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.3	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.3
1. อ่านสะกดคำที่ยากยิ่งขึ้นถูกต้องตามหลักการสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด คำที่ใช้การันต์ อักษรควบ อักษรนำ การผันวรรณยุกต์ อักษรควบและอักษรนำ อ่านจำคำได้แม่นยำ อ่านได้คล่องแคล่วและเร็วตามหลักการอ่าน	1.1 การสะกดคำตามหลักการสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดที่มีพยัญชนะและสระเป็นมาตราตัวสะกด (ติ ตู เป็นตัวสะกด) คำที่ใช้การันต์ทั้งการอ่านและการเขียน 1.2 อักษรควบและอักษรนำ 1.3 การผันวรรณยุกต์อักษรควบและอักษรนำ
2. อ่านเข้าใจความหมายของคำอ่านที่ยากยิ่งขึ้นและเข้าใจข้อความที่อ่าน ที่ยาว และมีความซับซ้อนด้วยการหาความหมายจากพจนานุกรมเขียนอธิบายความหมายการนำคำแต่งประโยคหรือข้อความที่ยาวขึ้น	2.1 ความหมายของคำและข้อความที่อ่าน
3. แสดงความเข้าใจการอ่านใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่อ่านด้วยการพูดหรือเขียน	3.1 การหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและรายละเอียดของเรื่องที่ยาวขึ้นและที่มีหลายเหตุการณ์
4. อ่านข้อความที่ยาวและยากขึ้นและบอกหรือเขียนคำ	4.1 การหาคำสำคัญของประโยคหรือข้อความ
5. อ่านเรื่องแล้วแสดงเรื่องที่อ่านด้วยแผนภาพโครงเรื่องหรือแผนภาพมาเขียนเล่าเรื่องหรือย่อเรื่องหรือสรุปเรื่องเป็นคำพูดของตนเอง	5.1 การใช้แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนภาพความคิดพัฒนาความเข้าใจการอ่านและสรุปใจความสำคัญ 5.2 การใช้คำถามถามเนื้อหาที่อ่านหรือตอบคำถามแสดงความรู้ความเข้าใจการอ่าน หรือคาดคะเนเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่อ่าน
6. อ่านแล้วแสดงความรู้หรือความคิดคาดคะเนเหตุการณ์และเรื่องราวที่อ่านจากเรื่องที่อ่านที่มีความยาวและยากขึ้นตามวัยของผู้เรียนด้วยการพูดหรือเขียน	6.1 การใช้คำถามถามเนื้อหาที่อ่านหรือตอบคำถามแสดงความรู้ความเข้าใจการอ่าน หรือคาดคะเนเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่อ่าน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.3	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.3
7. ใช้กระบวนการอ่านเรื่องราวที่มีความยาวและยากขึ้นตามวัยของผู้เรียนเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติ นำความรู้มาใช้ในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาหรือการปฏิบัติงานแล้วเขียนแสดงแนวทางปฏิบัติหรือวิธีการทำงานจากเรื่องที่อ่าน	7.1 การใช้กระบวนการอ่านพัฒนาการอ่านการกวาดสายตาการอ่านที่ถูกต้อง การเลือกข้อความที่ต้องการอ่านเพื่อหาความรู้และแนวปฏิบัติ
8. อ่านในใจบทร้อยแก้วหรือบทร้อยกรองได้เร็วและเขียนใจความสำคัญของเรื่องหรือตอบคำถามหรือวาดภาพและเขียนบรรยายภาพแสดงความเข้าใจ	8.1 การอ่านในใจบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่มีความยาวมากขึ้น
9. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วหรือบทร้อยกรองได้เร็วและคล่อง อ่านถูกต้องตามอักขรวิธีและลักษณะคำประพันธ์ด้วยเสียงดังฟังชัดแจ่ม และมีบุคลิกการอ่านที่ดีทั้งฟังอ่านออกเสียงธรรมชาติและทำนองเสนาะ	9.1 การอ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรองถูกต้องตามอักขรวิธีและการแบ่งวรรคตอนที่มีความยาวมากขึ้นตามลักษณะคำประพันธ์ทั้งการอ่านออกเสียงธรรมชาติและทำนองเสนาะ
10. ท่องจำบทร้อยกรองที่มีความไพเราะและมีข้อคิดที่ดีทั้งบทอาขยานและไม่ใช่บทอาขยาน	10.1 การท่องจำบทร้อยกรองที่มีความไพเราะทั้งที่เป็นบทอาขยานและไม่ใช่บทอาขยาน
11. เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิงจากห้องสมุดหรือมุมหนังสือหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ	11.1 การเลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ ทั้งประเภทความรู้และความบันเทิงจากแหล่งเรียนรู้และห้องสมุด
12. แสดงมารยาทการอ่านในห้องสมุดหรือการอ่านในห้องเรียนอ่านอย่างสงบ มีสมาธิ การอ่าน ไม่รบกวนผู้อื่น ไม่ขีดเขียนหรือไม่ทำให้อีกขาด ส่งหนังสือตรงตามกำหนดและจดบันทึกข้อมูลที่สำคัญจากการอ่านมีนิสัยรักการอ่านโดยใช้เวลาว่างในการอ่าน ทั้งหนังสือที่เป็นความรู้และความบันเทิงและจดบันทึกสิ่งที่อ่าน	12.1 มารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.3	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.3
1. เขียนคำยักที่มีความหมายที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดไม่ต้องถูกต้องและนำไปใช้ในการเขียนได้ตรงความหมาย	1.1 การเขียนคำมาตราตัวสะกดต่าง ๆ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราและคำที่มีตัวภันต์ 1.2 การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด ตัวบรรจงครึ่งบรรทัด และการเขียนตามคำบอก
2. เขียนแสดงความคิดเขียนแสดงความรู้สึก ความต้องการและเขียนจินตนาการเป็นย่อหน้าและเรื่องราวได้	2.1 การเลือกใช้คำเขียนเป็นประโยคตรงตามความหมายและเรียบเรียงเป็นเรื่องที่ยาวขึ้น การเขียนเป็นย่อหน้าที่แสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ประสบการณ์ และจินตนาการ
3. ใช้กระบวนการเขียนโดยวางแผนการเขียน ยกร่างข้อเขียนตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขเรื่องที่เขียนทำให้การเขียนมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร	3.1 การเขียนคำคล้องจองและแต่งคำประพันธ์อย่างง่าย ๆ
4. เขียนอย่างมีมารยาทการเขียนด้วยลายมือสวยงาม สะอาด ตัวหนังสือเป็นระเบียบ ลายมืออ่านได้ง่ายและชัดเจน เขียนถูกต้องใช้ภาษาสุภาพ	4.1 มารยาทการเขียน
5. แสดงนิสัยรักการเขียนด้วยการจดบันทึกด้วยความรู้ความคิดเห็นจากการอ่านการฟังการดูเป็นข้อความสั้น ๆ เป็นบันทึกส่วนตัวเพื่อการพัฒนาตนอย่างสม่ำเสมอ	5.1 นิสัยรักการเขียนและการจดบันทึก

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.3	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.3
6. เขียนบันทึกความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ และบันทึกอนุทินเหตุการณ์เป็น ข้อความแสดงความคิดเห็นและแสดงทักษะการ เขียนโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องลายมืออ่านง่าย ชัดเจน	6.1 การใช้ทักษะการเขียนจดบันทึกความรู้และ ประสบการณ์และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.3	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.3
1. สามารถจับใจความสำคัญสิ่งที่ได้จากการฟัง การดูและเข้าใจเนื้อเรื่อง ถ้อยคำ การใช้ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางของผู้พูดแสดงทัศนะ เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ	1.1 การเลือกฟัง เลือกดูสิ่งที่เป็นความรู้ ความบันเทิง 1.2 การเข้าใจเนื้อเรื่อง การจับใจความจาก ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางของผู้พูด การดูสิ่งที่เป็นความรู้ความบันเทิง 1.3 การพูด การอภิปรายแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับสิ่งที่ฟังสิ่งที่ดูอย่างมีวิจารณญาณ 1.4 การพูดยอมรับ และปฏิเสธ โดยใช้ภาษาที่ สุภาพ
2. สามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอด ความรู้ ความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ ใช้ถ้อยคำ เหมาะแก่เรื่องและอย่างสร้างสรรค์ตามหลักการ พูดมีมารยาทการฟัง การดูและการพูด	2.1 การตั้งคำถามและการตอบคำถาม 2.2 การสนทนาแสดงความคิดเห็น 2.3 การเล่าเรื่องถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ และการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล 2.4 การพูดออกเสียงชัดเจน ใช้ถ้อยคำเหมาะ แก่เรื่องพูดอย่างสร้างสรรค์เหมาะสมกับบุคคล และโอกาส

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.3	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.3
	2.5 มารยาทการฟังและการดู การฟังและการดูอย่างตั้งใจโดยไม่รบกวนผู้อื่น

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.3	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.3
1. สามารถสะกดคำโดยนำเสียงและรูปของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ มาประสมเป็นคำอ่านและเขียนคำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา	1.1 ส่วนประกอบของคำ 1.2 หลักการอ่าน และเขียนสะกดคำ
2. สามารถเข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำและประโยค การเรียงลำดับคำ และเรียบเรียงประโยคตามลำดับความคิดเป็นข้อความที่ชัดเจน	2.1 ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ และประโยค 2.2 ความหมายของคำ การเลือกใช้คำ การเรียงลำดับคำในประโยคได้ถูกต้อง ตรงตามความหมายและความรู้สึก 2.3 การเรียบเรียงประโยคเป็นเรื่องราวตามลำดับความคิด และการเว้นวรรคตอน
3. สามารถใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยถ้อยคำสุภาพ และรู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน	3.1 การใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยถ้อยคำสุภาพ 3.2 คำราชาศัพท์ คำสุภาพ สำนวนสุภาพ
4. เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลาง หรือภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่น	4.1 การเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาถิ่นในการพูดและเขียนได้เหมาะสม
5. สามารถเลือกใช้คำคล้องจองแต่งบทร้อยกรองง่าย ๆ	5.1 หลักการแต่งคำคล้องจองและคำประพันธ์
6. สามารถนำคำปริศนาคำทายและบทร้อยเล่นในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนและเล่น	6.1 ปริศนาคำทายและการละเล่นในท้องถิ่น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.3	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.3
7. สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการเขียน การแสวงหาความรู้ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นและใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร พัฒนาการเขียน	7.1 การใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียน การแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น 7.2 การใช้ทักษะทางภาษาและเทคโนโลยี การสื่อสารด้านวิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ 7.3 คอมพิวเตอร์ในการพัฒนาการเรียน
8. เข้าใจการแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบุคคล และสถานการณ์การสื่อสาร ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการพัฒนาการอ่านและการเขียน	8.1 ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน
9. ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนตามความเป็นจริงเหมาะสมแก่กาลเทศะ และบุคคล	9.1 การใช้พจนานุกรมช่วยการอ่านการเขียน และการค้นหาความหมาย

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.3	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.3
1. สามารถอ่านนิทาน เรื่องสั้นง่าย ๆ สำหรับเด็ก สวรรคดี บทความ บทร้อยกรอง และบทละครที่เหมาะสมกับเด็กให้ได้ความรู้และความบันเทิงได้ข้อคิดเห็นจากการอ่านและนำไปใช้ในชีวิตรจริง	5.1 นิทาน เรื่องสั้น สวรรคดี บทความ สำหรับเด็ก บทละคร และบทร้อยกรองประเภทให้ความรู้ และความบันเทิงต่าง ๆ ที่เหมาะสมแก่วัยเด็ก 5.2 การนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

1.4 บัญชีคำพื้นฐานที่ใช้ในการสร้างหนังสือการ์ตูน

คณะผู้ศึกษาค้นคว้านำคำพื้นฐานจากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที และวรรณคดีลำนํ้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย จำนวน 50 คำ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548)

หนังสือเรียนภาษาพาที บทที่ 1 – 16 จำนวน 39 คำ คือ

จนกระทั่ง	รับผิดชอบ	ความสะอาด	คณิตศาสตร์
อารมณ์	กลางวัน	อนุญาต	ชื่อสัตว์
สวรรค์	ทันใด	ขอบใจ	เปล็ดเปล็น
ความอบอุ่น	เจ้าหญิง	กลับบ้าน	พุงนี้
ผลไม้	คุณพ่อ	สนิท	สัมผัส
ชมพู่	ต้นตะไคร้	ต้นชะอม	ในหลวง
พระราชดำริ	พระมหากษัตริย์	สาเหตุ	ประหลาด
สังเกต	ใจร้าย	ประมาท	ปลอดภัย
จรรยา	มารยาท	ของขวัญ	แท้กชี้
อุบัติเหตุ	รถยนต์	ปัญหา	

หนังสือเรียนวรรณคดีลำนํ้า บทที่ 1 – 6 จำนวน 11 คำ คือ

ท้องฟ้า	รุ่งเช้า	ความเมตตา	ความสุข
ลำธาร	กัณดา	เหตุการณ์	เกียจคร้าน
อบอ้าว	พื้นดิน	สนุกสนาน	

2. การสร้างหนังสือการ์ตูน

2.1 ความหมายของการ์ตูน

คำว่า “การ์ตูน” เป็นคำที่คนไทยใช้เรียกทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Cartoon” โดยมีรากศัพท์มาจาก ภาษาลาตินว่า “Charta” ซึ่งหมายถึงกระดาษ เพราะในสมัยก่อนการ์ตูน หมายถึง การวาดภาพลงบนกระดาษเป็นแบบร่าง ซึ่งต่อมาความหมายของคำนี้อาจจะเปลี่ยนไป เป็นภาพล้อเลียนขบขัน เปรียบเปรย เสียดสี หรือแสดงจินตนาการผินเพื่อ คักดิ์ขัย เกียรติ-นาคินทร์ (อ้างอิงจากกรมวิชาการ, 2534, หน้า 7) อธิบายเพิ่มเติมว่านอกจากคำว่า การ์ตูน ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายจนกลายเป็นภาษาไทยแล้ว ยังมีคำศัพท์ภาษาอังกฤษใกล้เคียงที่สามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1.1 Cartoon เป็นคำฝรั่งเศส หมายถึง รูปภาพบนกระดาษแข็งที่เป็นภาพ ล้อเลียน วาดอยู่ในกรอบและแสดงเหตุการณ์ที่เข้าใจง่าย ชัดเจน มีคำบรรยายสั้น ๆ

2.1.2 Comics เป็นลักษณะการ์ตูนที่มีความต่อเนื่องเป็นเรื่องเป็นราวที่มีคำบรรยาย มีบทสนทนาในภาพแต่ละภาพ ลักษณะของภาพจะออกมาในเชิงภาพการ์ตูนที่ไม่เน้นความจริงของกายวิภาค อันเป็นลักษณะเดียวกับ Cartoon

2.1.3 Illustrated Tale นิยายภาพ เป็นการเขียนเล่าเรื่องด้วยภาพเช่นกัน แต่ ลักษณะภาพมีความสมจริงสมจัง เขียนถูกต้องตามหลักกายวิภาค (Anatomy) การเขียนฉาก ประกอบการให้แสงเงา การดำเนินเรื่องตั้งแต่กรอบแรกจนกรอบสุดท้าย ไม่ข้ามขั้นตอน อันสามารถโน้มน้าวใจผู้อ่านให้คล้อยตามเนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี

2.1.4 Caricature ภาพล้อ เป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากคำว่า "Caricare" หมายถึง ภาพล้อเลียนที่แสดงถึงการเปรียบเปรย เสียดสี เยาะเย้ยถากถางหรือให้ดูขบขันโดยเน้นส่วนน้อย หรือส่วนเด่นของใบหน้า บุคลิกลักษณะให้ผันแปรไปตามธรรมชาติที่เป็นจริง ซึ่งส่วนมากมักใช้เป็นภาพล้อเลียนทางการเมือง บุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

ความหมายของคำว่า การ์ตูน ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, หน้า 116) หมายถึง ภาพล้อ ภาพตลก บางที่เขียนเป็นภาพบุคคล บางที่เขียนเป็นภาพแสดงเหตุการณ์ที่ผู้เขียนตั้งใจล้อเลียนจะให้ผู้รู้สึกขบขัน หนังสือเล่าเรื่องด้วยภาพเขียน ซึ่งแบ่งหน้ากระดาษเป็นช่อง ๆ มีคำบรรยายสั้น ๆ อ่านง่าย เนื้อเรื่องมักเป็นนิทานหรือนวนิยาย

นอกจากนี้นักการศึกษาไทยได้ให้ความหมายของคำว่าการ์ตูนไว้หลายท่าน ดังนี้

ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์ (อ้างอิงจากกรมวิชาการ, 2534, หน้า 20) อธิบายว่าการ์ตูน เป็นภาพวาดที่ใช้แทนภาพจริง ซึ่งต้องการแสดงความคิดล้อเลียน เสียดสี ขวნიให้ตลกขบขันเพื่อเร้าความสนใจของผู้ดูหรือผู้อ่าน ซึ่งอาจมีคำอธิบายสั้น ๆ และทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2535, หน้า 20) อธิบายเพิ่มเติมว่า การ์ตูนเป็นภาพว่าที่ใช้แทนภาพจริงซึ่งต้องการแสดงความคิดล้อเลียน เสียดสี ขวნიให้ตลกขบขัน เพื่อเร้าความสนใจผู้ดูหรือผู้อ่านซึ่งอาจมีคำอธิบายสั้น ๆ หรือไม่ได้ และมักจะทำกรอบคำพูดไว้เพื่อให้ผู้ดูหรือผู้อ่านเข้าใจง่าย ซึ่งสอดคล้องกับของ ศิริบุญญา มาดี (2536, หน้า 28) ที่เขียนไว้ว่า การ์ตูน หมายถึง ภาพวาดที่เขียนขึ้นแสดงเรื่องราวต่าง ๆ สามารถสื่อความหมาย ทำให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่เดียวกันการ์ตูน สามารถทำให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกตลกขบขันไปด้วย เช่นเดียวกับ วารินทร์ อินธิสอน (2537, หน้า 22) ให้ความหมายของการ์ตูนว่าหมายถึง ภาพวาดที่เป็นสัญลักษณ์แทนตัวบุคคล สัตว์ สิ่งของ หรือเหตุการณ์จำลองมาจากความคิด อาจเป็นภาพที่เกินความเป็นจริง ภาพล้อเลียนหรือขบขัน

เพื่อใช้สื่อความหมาย หรือเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์บุคคล โดยผู้อ่านมีอารมณ์คล้อยตามภาพนั้น ๆ ด้วย จินตนา โบกาซุยี่ (2534, หน้า 57) และลักษณะ ชิดวงศ์ (2542, หน้า 18) กล่าวถึงการตูนไว้ใกล้เคียงกันว่า หมายถึง ภาพวาดอย่างง่ายหลาย ๆ ภาพซึ่งมักไม่เหมือนภาพธรรมดาทั่วไป อาจมีรูปร่างลักษณะตามธรรมชาติ ตามรูปร่างเรขาคณิตหรือรูปทรงอิสระโดยแต่ภาพมีการจัดเรียงเรื่องราวให้มีความสัมพันธ์กันและคงบุคลิกของตัวละครไว้ นำมาลำดับต่อเนื่องกันเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์

กล่าวโดยสรุป การ์ตูน หมายถึง ภาพวาดลายเส้นที่เขียนหรือวาดอย่างง่าย ๆ ใช้แทนภาพจริงเพื่อสื่อความหมาย หรือเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์ บุคคล โดยมีมุ่งให้ผู้อ่านมีอารมณ์คล้อยตามเกิดความรู้สึกเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากแต่ละภาพจะคงบุคลิกของตัวละครไว้และมีการจัดเรียงให้สัมพันธ์กัน

2.2. เนื้อหาในการ์ตูน

ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์ (อ้างอิงจากกรมวิชาการ, 2534, หน้า 13) แบ่งเนื้อหาของการ์ตูนออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

2.2.1. เรื่องชวนฝัน ลักษณะของเรื่องชวนฝันมักมีเนื้อหาเชิญชวนให้ผู้อ่านหนีจากปัญหาในชีวิตจริงเพื่อเข้าสู่โลกของจินตนาการเพื่อฝัน อันจะเป็นการรื้ออารมณ์ให้สู่ความเพลิดเพลิน ลืมความทุกข์ยากและปัญหาในชีวิตประจำวัน เป็นการ์ตูนเพื่อการพักผ่อน บันเทิง เริงรรมย์ และพาให้ฝันดี

2.2.2. เรื่องจริง เป็นเรื่องซึ่งชวนให้ผู้อ่านเผชิญกับปัญหาสังคมที่เป็นจริง เร่งรื้อให้เกิดความคิด อยากจะทำหรือแก้ปัญหานั้น ๆ อย่างมีเหตุผล ทั้งยังต้องสำนึกต่าง ๆ ในด้านคุณธรรมที่ดั่งงามแก่สังคม เป็นการ์ตูนที่เพิ่มความรอบรู้แก่ผู้อ่าน

เนื้อหาเรื่องราวการ์ตูนทั้งเรื่องชวนฝันและเรื่องจริงนี้ สามารถนำเสนอให้สอดคล้องกับวัยและเพศของผู้อ่านในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ กันดังนี้ คือ

1. วัย 4-5 ขวบ ควรนำเสนอด้วยรูปแบบนิทานหรือเรื่องเล่าที่ใช้คำพูดคล้องจอง มีจังหวะ เนื้อเรื่องควรเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กคุ้นเคย เช่น พ่อ แม่ พี่ กิจกรรมประจำวัน เป็นต้น
2. วัย 6-9 ขวบ ควรนำเสนอด้วยโครงเรื่องที่สนุกสนานตื่นเต้นมากขึ้น แต่ยังคงเนื้อหาของนิทานสิ่งใกล้ตัว และสามารถนำเสนอในรูปแบบของสัตว์ต่าง ๆ
3. วัย 10-12 ขวบ ควรนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง เพราะเด็กวัยนี้ชอบลักษณะของความเป็นจริงมากกว่านิทาน เด็กหญิงจะสนใจในเรื่องเกี่ยวกับบ้าน โรงเรียน

การแต่งตัว และสิ่งเร้า เด็กชายจะสนใจในเรื่องกีฬา การผจญภัยต่อผู้

4. วัย 13-16 ขวบ เป็นเรื่องของการคาดหวังและฝันถึงอนาคต เนื้อเรื่องควรนำเสนอเกี่ยวกับตัวแทนที่ดั่งามของสังคมยุคใหม่ ผู้อ่านจะสมมติตัวเองให้เป็นตัวละครเอกในเรื่องนั้น ๆ เด็กหญิงมักสนใจเรื่องเนื้อหาเกี่ยวกับความรักและวรรณคดี เด็กชายมักสนใจเรื่องจักรกล การเดินทางและงานประดิษฐ์

2.3 ลักษณะการ์ตูนที่ดี

ภาพการ์ตูนที่สวยงามเนื้อหาของการ์ตูนที่ดี ให้ความรู้และให้ความบันเทิงแล้วควรมีลักษณะต่าง ๆ ดังที่ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์ (อ้างอิงจากกรมวิชาการ, 2534, หน้า 13) อธิบายไว้ ได้แก่

2.3.1. ส่งเสริมการค้นคว้าและความคิดที่เป็นวิทยาศาสตร์ เพื่อปลูกฝังให้เด็กสนใจทดลอง ค้นคว้าหาเหตุผล ที่จะได้มาซึ่งความเป็นจริงมิใช่ฝากชีวิตไว้กับโชคชะตา

2.3.2. ควรหลีกเลี่ยงเรื่องราวเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ วิญญูณ โชคลาง อันหาเหตุผลที่จะพิสูจน์ความจริงมิได้ เพื่อมิให้ผู้อ่านหลงเชื่อจนยึดถือเป็นแนวทางในการตัดสินใจต่าง ๆ

2.3.3. เนื้อหากำตูนควรมีลักษณะไม่ลึกลับ หมายถึง ตัวเอกของเรื่องมีชีวิตต่อผู้อุปสรรคต่าง ๆ เพื่อความสำเร็จในบั้นปลายทำเรื่อง ซึ่งเนื้อหาลักษณะนี้จะกระตุ้นให้ผู้อ่านมีความคิดสร้างสรรค์และกำลังใจที่จะต่อสู้และแก้ปัญหาชีวิตของตนเองได้

2.3.4. มีเนื้อหาอ้างอิงซึ่งคุณธรรม การนำเสนอเนื้อหาลักษณะนี้ไม่ควรที่จะใช้วิธีสอนโดยตรงเพราะจะทำให้น่าเบื่อ แต่ควรแทรกไว้ในพฤติกรรมของตัวละครต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวเอกหรือตัวร้าย โดยเฉพาะถ้าแทรกไว้ในตัวร้ายจะทำให้เห็นภาพของคุณธรรมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งผลของคุณธรรมความดีนี้ จะส่งเสริมให้มีชีวิตที่ดีขึ้น ผู้อ่านจะรู้ถึงคุณค่าและความภาคภูมิใจในตนเองหากได้ทำความดีนั้น ๆ ขึ้นบ้าน

2.3.5. ส่งเสริมให้เป็นคนที่มีเมตตา ปราณี้ รักธรรมชาติ เคารพในสิทธิหน้าที่ของมนุษย์แต่ละคน

2.3.6. นำเสนอเรื่องที่เป็นจริงมิใช่เรื่องชวนฝัน

2.4 ลักษณะของการ์ตูนที่ดี

อเนก รัตนปิยะภาภรณ์ (อ้างอิงจากกรมวิชาการ, 2534, หน้า 60 - 63) กล่าวว่า หนังสือการ์ตูนที่ดีสามารถช่วยให้เด็กเกิดทักษะความชำนาญในการอ่าน ช่วยให้เด็กมีความคิดริเริ่มและ

ได้ความรู้ ความสนุกสนาน หนังสือการ์ตูนที่ดีมีลักษณะดังต่อไปนี้

2.4.1. ปกสวยงาม ขนาดรูปเล่มได้สัดส่วน หนังสือการ์ตูนที่จัดว่าสวยงามนั้น จะต้องมีการออกแบบ การเขียนภาพ การให้สี การจัดองค์ประกอบภาพ คำบรรยายและ คำสนทนาของการ์ตูน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องเหมาะสมกลมกลืนกันจึงจะทำให้หนังสือการ์ตูนนั้น ดีได้ หน้าปกหนังสือการ์ตูนเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกที่จะช่วยดึงดูดความสนใจของเด็ก การ ออกแบบปกหนังสือควรมีแนวทางที่แน่นอนว่าต้องการอะไร ภาพและชื่อเรื่องบนปกหนังสือ ก็ควรจะสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องข้างในด้วย

ลักษณะของรูปเล่มหนังสือการ์ตูนโดยทั่ว ๆ ไป จะมี 2 แบบ คือ รูปเล่มแบบแนวตั้ง และรูปเล่มแบบแนวนอน ที่นิยมจัดพิมพ์จะเป็นรูปเล่มแบบแนวตั้ง

ขนาดของรูปเล่มที่เหมาะสมกับมือของเด็ก สามารถจับถือพลิกดู พลิกอ่านได้สะดวกและ เด็กชอบ พิมพ์กันอย่างแพร่หลาย มีอยู่ 3 ชนิด คือ ขนาด 13×18 ซม. ขนาด 14.8×21 ซม. และขนาด 18.5×26 ซม.

2.4.2. เนื้อหาที่ให้สิ่งดีงามและความสนุกสนานเพลิดเพลิน หนังสือการ์ตูนที่ดีควร สอดแทรกเนื้อหาความรู้ที่ถูกต้อง สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ความคิดสร้างสรรค์ อย่างเช่น หนังสือการ์ตูนวิทยาศาสตร์ ก็ควรจะสอดแทรกความรู้ที่ถูกต้องทางวิทยาศาสตร์อันเหมาะสมกับ วัย พร้อมทั้งความสนุกสนานตื่นเต้นไว้ในตัวการ์ตูนด้วย หรืออย่างหนังสือการ์ตูนส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม ก็ควรมีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรม ความเมตตากรุณาอย่างใดอย่างหนึ่งไว้ เพื่อให้เด็กหรือผู้อ่านได้ในสิ่งที่ดีงามจากการอ่านหนังสือการ์ตูนพร้อม ๆ กับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

สิ่งสำคัญของหนังสือการ์ตูนนั้น เนื้อเรื่องกับภาพควรมีความสอดคล้องกับเรื่องราว ต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างรวดเร็วไม่เยิ่นเย้อ และอย่าพยายามยืดเยียดเนื้อหาวิชาให้มากจนเด็กหรือ ผู้อ่านเกิดความเบื่อหน่าย ทางที่ดีควรใช้วิธีสอดแทรกเข้าไปในคำสนทนาของตัวการ์ตูน

2.4.3. สำนวนภาษาที่สุภาพเข้าใจง่าย สำนวนภาษาที่ใช้ในหนังสือการ์ตูน ควรใช้ ภาษาสุภาพเข้าใจง่าย ไม่หยาบคาย และไม่ควรรู้ศัพท์แสง เพราะเด็กจะจดจำคำสนทนา ตัวหนังสือในการ์ตูนมาใช้

สำหรับคำสนทนาของตัวการ์ตูนในหนังสือ ควรใช้เป็นภาษาพูด เด็กจะเข้าใจง่ายกว่า ภาษาเขียนและให้รสชาติมากกว่า ซึ่งจะทำให้การ์ตูนสนุกสนานคล้ายชีวิตจริงที่เด็กใช้พูดใน ชีวิตประจำวัน

การถ่ายทอดภาษาเสียงที่เกิดขึ้นในการดำเนินเรื่องของการ์ตูนนั้น สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นตัวอักษรได้ตามเสียงนั้น แต่ควรเขียนตัวสะกดการ์ตูนให้ถูกต้องด้วย เช่น เสียงร้องแสดงความเจ็บปวด “โหย” เสียงฟ้าผ่า “เปรี้ยง” เสียงคนล้ม “โครม” เสียงฟ้าร้อง “ครืน”

2.4.4. ภาพการ์ตูน ภาพการ์ตูนในหนังสือการ์ตูนมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ภาพการ์ตูนกับบทสนทนาของตัวการ์ตูนที่สอดคล้องสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเป็นเรื่องราว ภาพการ์ตูนในหนังสือหนึ่งหน้าอาจจะมีภาพได้หลายภาพ ภาพแต่ละภาพอาจจะมีกรอบภาพ กรอบภาพส่วนใหญ่มักจะเป็นรูปสามเหลี่ยม หนังสือหน้าหนึ่ง ๆ อาจมีภาพตั้งแต่ 1 - 9 กรอบภาพ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดรูปเล่มของหนังสือการ์ตูน ขนาดกรอบภาพ และวัยของผู้อ่านหนังสือการ์ตูน

2.5 การเขียนหนังสือการ์ตูนเรื่อง

การเขียนหนังสือการ์ตูนเรื่องเป็นเรื่องเขียนเนื้อเรื่องของหนังสือที่จะวาดการ์ตูนลงไป ในกรอบภาพให้ต่อเนื่องกัน โดยผู้เขียนจะต้องกำหนดลักษณะตัวการ์ตูน ข้อความบรรยาย คำพูด หรือคำสนทนาของตัวการ์ตูน ให้ผู้วาดสามารถไปวาดการ์ตูนลงในกรอบภาพได้ ซึ่ง อเนก รัตน์-ปิยะภรณ์ (อ้างอิงจากกรมวิชาการ, 2534, หน้า 60 - 63) กล่าวถึงขั้นตอนในการเขียนการ์ตูนไว้ดังนี้

2.5.1. ศึกษาหาข้อมูล เก็บข้อมูล การเขียนหนังสือการ์ตูนนั้น ผู้เขียนหรือผู้แต่งหนังสือจะต้องทำการศึกษาหาข้อมูล เก็บข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวที่จะเขียนว่า การ์ตูนที่จะเขียนมีลักษณะอย่างไร จะเขียนให้ใครอ่าน ถ้าผู้อ่านเป็นเด็ก ก็ควรจะรู้ว่าเป็นเด็กระดับไหน อายุประมาณเท่าไร เรื่องราวที่จะเขียนควรจะแทรกความรู้ คุณธรรม จริยธรรมอะไรบ้างให้กับผู้อ่าน สิ่งเหล่านี้ต้องเตรียมการไว้ก่อนลงมือเขียนเรื่อง

2.5.2. จุดมุ่งหมาย การเขียนหนังสือการ์ตูนเรื่อง ต้องตั้งจุดมุ่งหมายไว้ก่อนว่า เรื่องราวที่เขียนจะให้ใครอ่าน ต้องการให้คนอ่านได้อะไร การที่ต้องมีจุดมุ่งหมายก็เพื่อไม่ให้เกิดการเขียนนั้นหลงทิศทางไปเรื่อยเปื่อย

2.5.3. เขียนเค้าโครงหรือเนื้อเรื่องย่อ ผู้เขียนหรือผู้แต่งหนังสือการ์ตูนจะต้องคิดและเขียนเนื้อเรื่องมาอย่างย่อ ๆ เพื่อให้ผู้วาดภาพการ์ตูนพิจารณาว่าเรื่อง ๆ นี้เหมาะที่จะวาดภาพการ์ตูนแบบไหน อย่างไร เป็นการ์ตูนเหมือนจริงหรือการ์ตูนรูปสัตว์ ฯลฯ

2.5.4. ตัวละครหรือตัวการ์ตูน ผู้เขียนหรือผู้แต่งหนังสือการ์ตูนจะต้องคิดและกำหนดลักษณะตัวการ์ตูน รูปแบบการ์ตูนและฉาก ให้ผู้วาดภาพสามารถนำไปวาดการ์ตูนตามทีผู้เขียนเรื่องต้องการได้ เช่น ตัวละครในหนังสือการ์ตูนเรื่องเป็นเด็ก ผู้เขียนก็ต้องเขียนบรรยาย

ออกมาว่า เป็นเด็กผู้หญิงหรือเด็กผู้ชาย หน้าตาเป็นอย่างไร ใส่แว่นตาหรือไม่ ควรจะบอกให้ละเอียดและกำหนดฉากของการ์ตูนในแต่ละกรอบภาพอีกด้วย

2.5.5. รูปแบบการเขียนต้นฉบับ หลังจากที่ผู้เขียนได้เขียนเค้าโครงหรือเนื้อเรื่องย่อขึ้นมาและกำหนดลักษณะรูปร่างหน้าตาตัวการ์ตูนในเรื่องเรียบร้อยแล้ว ผู้เขียนจะต้องนำเอาเค้าโครงเรื่องนั้นมาเขียนเป็นต้นฉบับ โดยเขียนบรรยายรายละเอียดในกรอบภาพแต่ละกรอบภาพ กำหนดขนาด จำนวน ตัวการ์ตูนในกรอบภาพ ฉากในกรอบภาพ ข้อความบรรยาย คำพูดของตัวการ์ตูนในกรอบภาพ ตั้งแต่กรอบภาพแรกไปจนจบเรื่องราวตามเค้าโครงเรื่องนั้น

2.6 ประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอน

ถวัลย์ มาศจรัส (2538, หน้า 4 - 5) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือการ์ตูนต่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ใช้ประกอบการสอนในการแสดงท่าทาง อารมณ์ของสิ่งที่เรากล่าวถึง
2. ทำให้การสอนของครูมีชีวิตชีวา คึกคักสร้างความสนใจได้อย่างดี
3. การ์ตูนสามารถสรุปประเด็นสำคัญของบทเรียนที่ยากให้ง่ายขึ้น
4. ครูสามารถใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ทุกกลุ่มวิชา ผู้เรียนสามารถ

แปรสภาพออกมาเป็นภาษาได้

5. ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายบทเรียน

ชม ภูมิภาค (2525, หน้า 144) ได้กล่าวว่า การ์ตูนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก ถ้าครูสามารถเขียนภาพการ์ตูนง่าย ๆ ได้ และใช้ประกอบการสอนจะทำให้เด็กสนุกสนานไปกับบทเรียนด้วย เด็กส่วนมากชอบการ์ตูนเพราะการ์ตูนมีลักษณะสัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมที่เป็นกลาง เมื่อมองเห็นแล้วสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที ส่วนมากผู้เขียนจะสอดแทรกอารมณ์ขันไว้ในภาพ เด็กจึงได้รับความเพลิดเพลินอีกทางหนึ่งด้วย การใช้การ์ตูนประกอบการสอนจึงได้ความรู้และสนุกสนานไปพร้อมกัน ซึ่งประโยชน์ของการ์ตูนที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนพอสรุปได้ดังนี้

1. เรียกร้องให้นักเรียนสนใจเรื่องที่เรียนยิ่งขึ้น
2. ช่วยฝึกเด็กอ่านและเพิ่มความสนใจในการอ่าน
3. ช่วยฝึกเด็กให้ใช้สมองใช้ความคิด เพราะเด็กต้องคิดจึงจะเข้าใจความหมายของการ์ตูนได้
4. ภาพการ์ตูนใช้สอนนักเรียนเป็นรายบุคคล

Kinder (1959, อ้างอิงจากพริคคัตต์ ไชยมาโย, 2535, หน้า 22) ได้ให้ความสนใจกับ การนำหนังสือการ์ตูนมาใช้ในการสอนของครู จึงได้ทำการสำรวจสภาพการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนของครู จำนวน 300 คน ผลสำรวจพบว่า

1. นักเรียนร้อยละ 90 ชอบครูที่สอนโดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอน
2. ครูทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่า หนังสือการ์ตูนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
3. ครูทุกคนมีความพึงพอใจ และรู้สึกประสบความสำเร็จเมื่อได้ใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอน
4. ครูและนักเรียนมีความเห็นตรงกันว่า พอใจหนังสือแบบเรียนที่มีการ์ตูนอย่างมาก
5. ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าประโยชน์ของหนังสือการ์ตูนสามารถดึงดูดความสนใจ เร้าความสนใจ ทำให้เนื้อหาวิชาชัดเจนขึ้น ทำให้การเรียนสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย

ประโยชน์ของภาพการ์ตูนที่มีต่อการเรียนการสอน ดังที่จินตนา ไบกาชุยยี (2534, หน้า 248 - 250) กล่าวไว้ได้แก่

1. ใช้เป็นหนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน หนังสือภาพการ์ตูนมีเนื้อหา มีบันเทิงคดี โดยแทรกคติเตือนใจนั้น มีส่วนเร้าความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็กอยู่มาก เมื่อเด็กเกิดความสนใจอยากอ่านก็เกิดทักษะในการอ่าน เกิดความชำนาญในการอ่าน ทักษะและความเข้าใจในการอ่านในใจ และอ่านจับใจความสำคัญ รวมทั้งการอ่านอย่างพินิจพิจารณา ได้รับการกระตุ้นจนเกิดความชำนาญกลายเป็นอ่านเก่ง และเมื่ออ่านเก่ง อ่านคล่อง ชอบอ่าน มากก็เกิดนิสัยรักการอ่านกลายเป็นนักอ่านไป การใช้ภาพการ์ตูนในฐานะเป็นหนังสือเสริมประสบการณ์นี้ ครูสามารถใช้ในกิจกรรมต่อไปนี้

- 1.1 อ่านหนังสือให้เด็กฟังเพื่อฝึกทักษะการฟัง และการพูดเกี่ยวกับเรื่อง เมื่อหลังจากฟังเรื่องแล้ว โดยครูตั้งคำถามและให้คำตอบ

- 1.2 ให้เด็กอ่านตามลำพัง เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักการอ่านในใจ หรือฝึกทักษะการอ่านเก็บใจความสำคัญ โดยสรุปเรื่องให้ฟังหรือให้บอกสิ่งที่ได้จากการอ่าน หรือสิ่งที่ชอบและไม่ชอบจากเรื่อง

- 1.3 นักเรียนอ่านในใจแล้วเล่าเรื่องให้ฟัง

- 1.4 ให้นักเรียนอ่านให้เพื่อนฟังแล้วช่วยกันเล่าเรื่องตอนจบ

- 1.5 ให้นักเรียนอ่านในใจแล้วให้เขียนย่อเรื่อง หรือเขียนสิ่งที่ได้จากการอ่านหรือบอกเหตุผลที่ชอบ หรือไม่ชอบจากการอ่าน หรือให้แต่งเรื่องต่อจากที่อ่าน หรือให้แต่ง

ตอนจบใหม่ เป็นการฝึกทักษะการเขียนกับเด็ก

1.6 ให้เขียนคำยากลงในสมุดคำศัพท์ประจำชั้น

1.7 ให้แต่เรื่องที่อ่านเป็นบทละครพูดโต้ตอบเพื่อเล่นละครหุ่นนิ้วมือ หรือหุ่นมือ

เป็นการฝึกทักษะการเขียน การพูด และการแสดงออก

1.8 จัดแข่งขันการอ่านหนังสือประจำสัปดาห์ ประจำเดือน โดยครูดูว่าผู้ใดอ่านมากที่สุด在规定时间内 หรือผู้ใดอ่านหนังสือที่กำหนดไว้จบในเวลาเร็วที่สุด มอบรางวัลให้ กิจกรรมนี้มุ่งหวังให้เด็กได้รับการอ่านและสร้างนิสัยรักการอ่านให้รู้จักอ่านเพื่อความสนุกสนาน บันเทิงโดยใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

1.9 แข่งขันแตงนิยายภาพการ์ตูน โดยมีรางวัลให้รวบรวมต้นฉบับเหล่านั้นไว้ มีมุมห้องสำหรับเด็กอ่าน

2. ใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมหรือหนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ครูสามารถนำมาใช้ในกิจกรรมได้

3. ใช้เป็นหนังสือเรียนในการเรียนแต่ละวิชา

กล่าวโดยสรุป คือ การ์ตูนสามารถใช้เป็นสื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกประเภทหนึ่ง เพราะว่าการ์ตูนเป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจ ชวนคิดติดตาม เข้าใจง่าย นอกจากนี้จะเป็นเครื่องมือที่ครูสามารถเลือกสรรนำมาวางแผนการใช้ในการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแล้ว ยังช่วยเสริมให้นักเรียนได้รับความรู้กับสิ่งต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ได้พัฒนาความคิด สติปัญญา และที่สำคัญคือเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียน รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

3. การเขียนสะกดคำ

3.1 ความหมายของการเขียนสะกดคำ

อดุลย์ ภูปลื้ม (2539, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำว่า หมายถึงวิธีการเรียงลำดับพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ภายในคำนั้น ๆ ให้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อจะช่วยให้ผู้เขียนสามารถอ่านและเขียนได้ถูกต้อง รู้หลักเกณฑ์ในการเขียน และสามารถนำสิ่งที่เขียนไปสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ปิยนาก น่วมทอง (2543, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำว่า หมายถึง การจัดเรียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ให้เป็นคำที่มีความหมายที่ถูกต้องตาม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 เพื่อให้สามารถเขียนได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การเขียน อ่านออกเสียงคำนั้นได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน สามารถสื่อความหมายได้ถูกต้องตามผู้เขียนต้องการ ซึ่งทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจข้อความที่อ่านได้รวดเร็วถูกต้องตามผู้เขียนต้องการ

จากความหมายของการเขียนสะกดคำที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนคำที่มีการจัดเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และกาารันต์ ได้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 โดยมีความหมายที่ชัดเจน ถูกต้อง และสามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านและผู้เขียนได้ตรงตามเจตนารมณ์

3.2 ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ

นิธิพงษ์ ซอสันเทียะ (2537, หน้า 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะเพิ่มพูนทักษะในการเขียน การเขียนผิดก็เหมือนกับการพูดผิด ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนไป ประสิทธิภาพของการเขียนก็จะลดลง ปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะพิจารณากำหนดหรือตัดสินระดับคุณภาพของบุคคลจากอัตราความถูกต้องในการเขียนสะกดคำ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก เพราะช่วยให้เด็กอ่านและเขียนได้ถูกต้อง ครูไม่ควรละทิ้งการสอนแบบสะกดคำ การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเขียน เด็กจึงจำเป็นต้องเรียนรู้คำที่เป็นมาตรฐานการเขียนเบื้องต้นและฝึกให้เขียนให้ถูกต้องเสียตั้งแต่เริ่มเรียน

จินตนา ชูเชิด (2537, หน้า 12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำนับเป็นทักษะการเขียนที่สำคัญมากที่ครูผู้สอนภาษาไทยทุกคน ควรฝึกฝนให้ผู้เรียนเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง ผู้เรียนก็สามารถนำประโยชน์จากการเขียนไปใช้ในวิชาอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มะลิ อาจวิชัย (2540, หน้า 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ ในการเขียนสะกดคำผิดจะทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป ทำให้สื่อสารกันไม่ตรงความหมาย ดังนั้นครูจำเป็นต้องรู้จักการเขียนสะกดคำเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

จากความสำคัญของการเขียนสะกดคำที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานสำคัญเบื้องต้นที่ครูผู้สอนต้องฝึกฝนให้นักเรียนตั้งแต่เริ่มเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นออกเป็นลายลักษณ์อักษร ที่สามารถทำให้ผู้อ่านสื่อความได้ถูกต้อง ตลอดจนสามารถนำประโยชน์จากการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง

มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงถึงความเป็นผู้มีคุณภาพทางการศึกษาเช่นกัน

3.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความสามารถในการเขียนสะกดคำ

การเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดจากผู้เขียนไปยังผู้อ่านให้เกิดความเข้าใจความหมาย ดังนั้น การเขียนสะกดคำจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เขียนเป็น ประการสำคัญ ซึ่งผู้เขียนต้องมีองค์ประกอบด้านอื่น ๆ มามีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดการเขียน สะกดคำที่ดี

สุรพร แยมฉาย (2536, หน้า 10-11) กล่าวถึงการเขียนสะกดคำ เป็นการถ่ายทอด สารจากผู้เขียนไปยังผู้อ่านให้เข้าใจความหมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้วิธีที่ช่วย ในการเขียนด้วยเช่นกัน ได้แก่ความคล่องแคล่วในการใช้มือเขียนตัวอักษร การใช้สายตา ความสามารถในการอ่าน สติปัญญา ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์การประสม

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความสามารถในการอ่าน สติปัญญา เจตคติ นับเป็นองค์ประกอบ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการเขียนสะกดคำเช่นกัน

3.4 สาเหตุที่ทำให้การเขียนสะกดคำผิด

ในปัจจุบันจะพบว่านักเรียนเขียนสะกดคำผิดพลาดอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีสาเหตุ ต่าง ๆ หลายประการดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2539, หน้า 1033-1034) กล่าวถึงสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด สรุปได้ว่า คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดจะเป็นคำที่ผู้เรียนมักสะกดผิด การใช้แนวเทียบ ผิด ใช้คำผิดความหมายเช่น คำพ้องเสียง การออกเสียงคำผิดจนติดปากแล้วนำมาเขียน การประวิสรรชนีย์ ผิด คำที่ใช้ไม้หันอากาศ คำที่ใช้กรันต์ คำที่ใช้สระไอไม้้วนหรือไม้มลาย ไม้รู้หลักเกณฑ์ของการใช้ ศ ษ ส การใช้น ธ และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

วรรณิ โสมประยูร (2544, หน้า 157-159) กล่าวถึง สาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด สรุปได้ว่า ผู้เรียนเห็นแบบอย่างการสะกดคำผิดอยู่เสมอ อีกทั้งไม่รู้ความหมายของคำคำนั้น โดยเฉพาะคำไทยที่มีคำพ้องเสียงทำให้ความหมายสับสน ไม่เข้าใจในหลักภาษาที่ถูกต้อง การฟัง และการออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ไม่ถูกต้อง ไม่สามารถถ่ายทอดคำตามเสียงคำที่มาจาก ภาษาอังกฤษ ออกเป็นภาษาเขียนของคำภาษาไทยที่ถูกต้องได้

จากสาเหตุการเขียนสะกดคำดังกล่าว เกิดจากผู้เขียนเป็นสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่เกิด จากการขาดการสังเกต ขาดการฝึกฝน มีความรู้ความเข้าใจในหลักการทางภาษาที่ไม่ดีพอ ตลอดจนความไม่ระมัดระวังในเรื่องการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องตามความหมายของคำนั้น ๆ

จนเกิดความเคยชินในการเขียนสะกดคำ

3.5 หลักในการสอนเขียนสะกดคำ

การเขียนเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อน เด็กจะมีทักษะการเขียนได้ จำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้ฝึกฝนการเขียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดเวลา ครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผน และตั้งจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนตามลำดับขั้น โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามระดับวุฒิภาวะและศักยภาพของเด็กแต่ละคน เพื่อสร้างความสนใจของเด็กให้เกิดความตั้งใจในการเรียนและพยายามฝึกฝนให้ดียิ่งขึ้น ดังที่ได้มีนักการศึกษาได้เสนอแนะแนวทางในการสอนเขียนสะกดคำไว้ ดังนี้

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2538, หน้า 120–121) ได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมในการสอนเขียนสะกดคำ โดยสรุปได้ดังนี้

1. ทำบัญชีคำยากแจกให้ผู้เรียนได้ศึกษา แต่ละสัปดาห์นำคำเหล่านี้มาให้ผู้เรียนเขียนเป็นคำ ๆ แล้วให้ตรวจคำตอบเองหรือแลกเปลี่ยนตรวจก็ได้
2. ให้ผู้เรียนแต่งประโยค ซึ่งประกอบด้วยคำที่มักสะกดผิด แล้วให้ผู้เรียนบอกให้เพื่อนเขียนตาม จากนั้นบอกคำเฉลยที่ถูกต้องด้วย
3. แบ่งกลุ่มผู้เรียนเพื่อแข่งขันเขียนคำ หรือข้อความที่ยาก ๆ
4. แจกบัญชีคำที่เขียนถูกและผิดปนกัน แล้วให้ผู้เรียนเขียนเครื่องหมายถูก ผิด หน้าคำนั้น ๆ
5. นำคำยากมาแต่งเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกตอบ แล้วให้ผู้เรียนเขียนเครื่องหมายถูกหน้าคำตอบที่ถูก
6. กำหนดให้ผู้เรียนทำบัญชีคำยากเรียงตามลำดับตัวอักษร
7. แจกข้อความสั้น ๆ ซึ่งประกอบด้วยคำยากที่เขียนสะกดถูกและผิดปะปนกัน ให้ผู้เรียนหาคำที่สะกดผิดแล้วแก้ไขให้ถูกต้อง ถ้าไม่แน่ใจให้เปิดดูในพจนานุกรม

จากแนวคิดการสอนเขียนสะกดคำของนักการศึกษาที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ดังนี้ ก่อนทำการสอนต้องชี้แจงจุดมุ่งหมายของการสะกดคำยาก ให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยต้องเริ่มการสอนเป็นคำก่อนที่จะเป็นประโยค ให้เข้าใจความหมายของคำที่จะเรียน ซึ่งจะต้องอ่านออกเสียงคำให้ถูกต้องชัดเจน ซึ่งจะเป็นการช่วยให้นักเรียนรู้จักคำนั้น ๆ ได้แม่นยำทั้งในรูปคำและการออกเสียง ฝึกการใช้พจนานุกรมและมีการทบทวนทุกครั้งในการเขียนสะกดคำ ครูจำเป็นต้องเลือกวิธีการสอนเขียนสะกดคำให้เหมาะสมกับความสามารถและระดับวุฒิภาวะของนักเรียน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนให้มีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง

3.6 การสอนการเขียนสะกดคำ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 133) กล่าวถึงการอ่านและการเขียนภาษาไทยในระดับการเรียนรู้ระดับพื้นฐานจะเน้นในด้านการอ่านและการเขียนได้ถูกต้อง มีความแม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและเป็นความจำเป็นของผู้เรียนทุกคน ครูผู้สอนในระดับพื้นฐานจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องหลักและเกณฑ์ของภาษาไทยอันได้แก่ หลักการสะกดคำ ไตรยางศ์ การผันเสียงวรรณยุกต์ คำควบกล้ำ อักษรนำ เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวเบื้องต้นการสอนสะกดคำต้องเริ่มวางพื้นฐานที่ดีจากระดับประถมศึกษา โดยครูผู้สอนต้องศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอน ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้สอนให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของนักเรียนและเป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้การเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำสำหรับการนำไปใช้ในการศึกษาต่อที่สูงขึ้นและเพื่อประโยชน์ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

4. แผนการจัดการเรียนรู้

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนซึ่งครูเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนโดยวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการใช้สื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้ แผนการวัดผลประเมินผล โดยการวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ที่กำหนด อันสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 28)

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นิคม ชมภูหอง, 2545, หน้า 180)

จากความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ที่นักการศึกษากล่าวมานั้น สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้าอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้การสอนวิชาใดวิชาหนึ่งบรรลุวัตถุประสงค์ แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบไปด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล

และกิจกรรมเสนอแนะ ทั้งนี้ผู้สอนยังสามารถนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นมาเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นได้

5. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

5.1 ความหมายของการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

การประเมินตามสภาพจริง เป็นการวัดและประเมินกระบวนการทำงานของสมองและจิตใจของผู้เรียนอย่างตรงไปตรงมา ตามสิ่งที่เขาได้ทำ โดยพยายามตอบคำถามว่า เขาทำอย่างไร และทำไมถึงทำอย่างนั้น การได้ข้อมูลดังกล่าว จะช่วยให้ผู้สอนได้พัฒนาการเรียนการสอนที่มีความหมาย ทำให้ผู้เรียนเกิดอยากเรียนรู้ ซึ่งเป็นการวัดและประเมินโดยการปฏิบัติจริง ทำจริง ๆ ฝึกงานในโรงเรียนจริง ๆ ทำการทดลองจริง เพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีความหมายและเหมือนชีวิตจริง (อุทุมพร จามรมาน, 2540, หน้า 2 – 4)

การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยการแสดงออกหลาย ๆ ด้าน เพื่อนำไปแก้ปัญหา โดยใช้ทักษะกระบวนการคิดที่ซับซ้อน บนพื้นฐานเหตุการณ์ที่เป็นจริงในทุกบริบทเท่าที่จะเป็นไปได้ (สมนึก นนธิจันทร์, 2542, หน้า 70)

ชนาธิป พรกุล (2544, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงไว้ 2 ลักษณะ คือ เป็นวิธีการที่สามารถค้นหาความสามารถและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปประกอบการตัดสินใจผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม ผลการปฏิบัติและเจตคติของผู้เรียน

กล่าวโดยสรุป การประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการสังเกต บันทึก และเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานหรือวิธีการที่นักเรียนทำ เพื่อเป็นพื้นฐานการตัดสินใจในการศึกษา ผลกระทบต่อตัวผู้เรียน ซึ่งมีได้เน้นเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่รวมถึงการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริง

5.2 ลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง

การประเมินตามสภาพจริงเป็นการวัดและประเมินผลที่สะท้อนให้เห็นสภาพการเรียนการสอนที่แท้จริง โดยเน้นการปฏิบัติจริง (Authentic Assessment ใช้ตัวอักษรย่อว่า AA หรือ Authentic Performance Assessment ใช้ตัวอักษรย่อว่า APA) มีลักษณะดังนี้

5.2.1 ประเมินความสามารถในชั้นเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ที่เน้นสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอน

5.2.2 ประเมินความสามารถโดยตรงจากหลักสูตร หลักสูตรว่าอย่างไรก็ทำได้อย่างนั้น โดยใช้แบบทดสอบอัตนัย พยายามลดการใช้แบบทดสอบปรนัย

5.2.3 ประเมินปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสามารถต่าง ๆ ของหลักสูตร

5.2.4 ประเมินจากงานหรือโครงการเพื่อประยุกต์วิธีและกระบวนการเรียนรู้ โดยมีจุดเน้นที่กระบวนการทำงาน ผลงาน และความพึงพอใจ

5.2.5 ประเมินความสามารถสุดท้าย เพื่อตรวจสอบเป้าหมายของการศึกษา ซึ่งเป็นการตรวจสอบความคิดรวบยอด

วิกิง (สมศักดิ์ ภูวดีวารธน, 2544, หน้า 101 – 103 อ้างอิงจาก Wiggig, 1989) ได้จำแนกคุณลักษณะของการประเมินตามสภาพจริงออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การปฏิบัติในสภาพจริง (Performance in the Field) การประเมินตามสภาพจริงออกแบบขึ้นเพื่อการประเมินการปฏิบัติในสภาพจริง เช่น นักเรียนเรียนการเขียนก็ต้องเขียนให้ผู้อ่านจริงเป็นผู้อ่าน มิใช่เรียนการเขียน แล้ววัดผู้เรียนด้วยเพียงการใช้แบบทดสอบวัดการสะกดคำหรือตอบคำถามเกี่ยวกับการเขียน หรือถ้าให้นักเรียนเรียนวิทยาศาสตร์ก็ต้องให้นักเรียนทำการทดลองวิทยาศาสตร์ ทำงาน ค้นคว้าวิจัยหรือทำโครงการแทนการทดสอบเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในเนื้อหาวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตาม งานที่ให้นักเรียนทำต้องเป็นงานที่สัมพันธ์กับชีวิตความเป็นจริง ทำทนายการใช้สติปัญญาที่ซับซ้อน หรืออาศัยทักษะทางอภิปัญญา (Meta – Cognition Skill) และต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Style) ความถนัด (Aptitude) และความสนใจของผู้เรียนด้วย

2. เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน (Criteria) เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินต้องเป็นเกณฑ์ประเมิน “แก่นแท้” (Essentials) ของการปฏิบัติ มากกว่าเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่สร้างขึ้นจากผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะ ต้องเปิดเผยและรับรู้กันอยู่ในโลกของความจริงของทั้งตัวนักเรียนเองและผู้อื่น ไม่ใช่เกณฑ์ที่เป็นความลับแบบปกปิดแบบการประเมินดั้งเดิมที่ใช้กันอยู่ ซึ่งเป็นการเสริมกันระหว่างการเรียนของผู้เรียนและการสอนของผู้สอน

ในแต่ละภารกิจจะมีเกณฑ์ซึ่งระบุถึงมาตรฐานของการปฏิบัติที่แจ่มชัดและโปร่งใส เกณฑ์จะสะท้อนมุมมองที่หลากหลายของภารกิจที่มีความซับซ้อนมากกว่าแน่นอนหรือสรุปออกมาให้เห็นได้เพียงด้านใดด้านหนึ่งหรือด้านเดียว เนื่องจากเกณฑ์เป็นเรื่องที่นำมาจากการปฏิบัติ จึงเป็นข้อชี้แนะสำหรับการสอน การเรียน และการประเมินที่สะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมายและกระบวนการ

ศึกษาอย่างชัดเจน จึงทำให้ครูอยู่ในบทบาทผู้ฝึก (Coach) และนักเรียนอยู่ในบทบาทของผู้ปฏิบัติ (Performers) พร้อมกับเป็นผู้ประเมินตนเอง (Self – Evaluation)

3. การประเมินตนเอง (Self – Assessment) การประเมินตนเองมีความสำคัญมากต่อการปฏิบัติภารกิจจริง โดยจุดประสงค์ของการประเมินตามสภาพจริงก็คือ.

3.1 เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการประเมินงานของตนโดยเทียบวัดกับมาตรฐานทั่วไปของสาธารณชน (Public Standard)

3.2 เพื่อปรับปรุง ชัยบขยาย และเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงาน

3.3 เพื่อริเริ่มในการวัดความก้าวหน้าของตนเองในแบบต่าง ๆ หรือจุดต่าง ๆ อย่างที่ไม่มีการวัดเช่นนี้มาก่อน

กล่าวโดยสรุป ลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง คือ วิธีการประเมินที่ออกแบบมาเพื่อสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในสถานการณ์ที่เป็นจริงแห่งโลกปัจจุบัน (Real World Situation) เป็นวิธีการประเมินที่เน้นงานที่นักเรียนแสดงออกในภาคปฏิบัติ (Performance) เน้นกระบวนการเรียนรู้ (Process) ผลผลิต (Product) และแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลและมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเองด้วย ดังนั้นวิธีการประเมินวิธีนี้จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง กระบวนการที่ใช้ประเมินตามสภาพจริง อาจใช้การสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากผลงานและวิธีการที่นักเรียนทำ

5.3 วิธีและเครื่องมือในการวัดและการประเมินผล

ในการวัดและการประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เน้นความสามารถและคุณลักษณะที่แท้จริงของผู้เรียน จะต้องมียุทธวิธีและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น

1. การทดสอบ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้ ความคิด ความก้าวหน้าในสาระการเรียนรู้ มีเครื่องมือวัดแบบหลายแบบ เช่น แบบเลือกตอบ แบบเขียนตอบ บรรยาย ความแบบเติมคำสั้น ๆ แบบถูกผิด แบบจับคู่ เป็นต้น

2. การสังเกต เป็นการประเมินพฤติกรรม อารมณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน ความสัมพันธ์ในระหว่างการทำงานกลุ่ม ความร่วมมือในการทำงาน การวางแผน ความอดทน วิธีการแก้ปัญหา ความคล่องแคล่วในการทำงาน การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในระหว่างการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ การสังเกตนั้นครูผู้สอนนั้นสามารถทำได้ตลอดเวลา ซึ่งอาจจะมีการสังเกตอย่างเป็นทางการ โดยกำหนดเวลา และบุคคลที่สังเกต หรือการสังเกตอย่างไม่เป็นทางการซึ่งเป็นการสังเกตโดยทั่วไปไม่เฉพาะเจาะจง โดยครูผู้สอนจัดทำเครื่องมือ

ประกอบการสังเกตโดยการวิเคราะห์ประกอบของสิ่งที่สังเกต กำหนดเกณฑ์ และร่องรอยที่จะเป็นแนวทางในการสังเกตด้วย แล้วจัดทำเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบประมาณค่า (Rating Scale) เป็นต้น

3. การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนาซักถามพูดคุย เพื่อค้นหาข้อมูลที่ไม่อาจพบเห็นอย่างชัดเจน ในสิ่งที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติ ในการทำโครงการ/โครงงาน การทำงานกลุ่ม กิจกรรมประจำวัน ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ อาจเป็นตัวผู้เรียนเอง เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนด้วย การสัมภาษณ์อาจทำอย่างเป็นทางการ โดยกำหนด วันเวลา และเรื่องที่สัมภาษณ์อย่างแน่นอน การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ เป็นการพูดคุยอย่างไม่เฉพาะเจาะจง โดยครูผู้สอนจะต้องตั้งข้อคำถามไว้ล่วงหน้าเพื่อจะพูดคุยได้ตรงประเด็น

4. การประเมินภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินการกระทำ การปฏิบัติงานเพื่อประเมินการสร้างผลงานชิ้นงานให้สำเร็จ การสาธิต การแสดงออกถึงทักษะและความสามารถที่ผู้เรียนรู้ ปรากฏในงานที่ตนเองสร้างขึ้น การประเมินภาคปฏิบัติจะต้องจัดทำเครื่องมือประเมิน โดยครูผู้สอนจัดทำประเด็นการประเมิน และจัดทำเครื่องมือประกอบการประเมินด้วย เช่น Scoring Rubric, Rating Scale และ Checklist เป็นต้น

5. Scoring Rubric เป็นวิเคราะห์องค์ประกอบและประเด็นที่จะประเมินเพื่ออธิบายลักษณะของคุณภาพงาน หรือการกระทำเป็นระดับคุณภาพหรือปริมาณ หรือระดับความสามารถ เพื่อเป็นแนวทางในการประเมิน และเป็นข้อมูลสำคัญแก่ครูผู้สอน ผู้ปกครองหรือผู้สนใจอื่น ๆ ได้ทราบว่า ผู้เรียนรู้อะไร ทำได้มากเพียงใด มีคุณภาพผลงานเป็นอย่างไร โดยผู้ประเมินอาจจะให้คะแนนเป็นภาพรวม หรืออาจจำแนกองค์ประกอบก็ได้

6. การประเมินแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) เป็นการประเมินความสามารถ ในการผลิตผลงาน การบูรณาการ ความรู้ประสบการณ์ ความพยายามความรู้สึกรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนที่เกิดจากการสะสมงานรวบรวมผลงาน การคัดเลือกผลงาน การสะท้อนความคิดเห็นต่อผลงาน รวมทั้งการประเมินผลงาน การประเมินแฟ้มสะสมผลงานจะประเมินการจัดการความคิดสร้างสรรค์ หลักฐานแสดงความรู้ความสามารถในผลงาน อันแสดงถึงความสัมฤทธิ์ผล ศักยภาพของผู้เรียนในสาระการเรียนรู้

5.4 การวัดและการประเมินด้านความรู้สึก

ความรู้สึกเป็นคุณลักษณะ (Traits) ซึ่งเป็นนามธรรม ผู้ที่จะวัดและประเมินด้านความรู้สึกจะต้องนิยามคุณลักษณะที่ต้องการวัด เพื่อให้สามารถวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะวัด และต้องกำหนดว่าจะวัดสิ่งใดของคุณลักษณะนั้น การวัดทางจริยธรรมจะต้องกำหนดว่าจะวัด

เหตุผลเชิงจริยธรรม ค่านิยมเชิงจริยธรรม หรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เพื่อจะกำหนดวิธีการและเครื่องมือวัดให้เหมาะสม เพราะเครื่องมือวัดแต่ละชนิดมีลักษณะเด่น-ด้อยที่แตกต่างกัน เหมาะสำหรับใช้ประเมินคุณลักษณะที่แตกต่างกัน การวัดทางด้านความรู้สึกจะให้ความสนใจว่าผู้เรียนมีความรู้สึกหรือไม่มีความรู้สึกนั้น ๆ แต่จะไม่สนใจว่าผู้เรียนมีความรู้ หรือไม่รู้ และไม่สนใจในเรื่องของถูก-ผิด แต่ถ้าบุคคลที่ถูกวัดมีความรู้สึกไม่ดี ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาความคิด หรือทัศนคติเพื่อให้เกิดความคิด ค่านิยม หรือทัศนคติที่เหมาะสมการประเมินด้านความรู้สึกควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการวัด เนื่องจากการวัดด้านนี้เป็นการวัดทางด้านจิตใจซึ่งไม่สามารถวัดได้โดยตรง ต้องใช้การวัดทางอ้อม เช่น กำหนดสถานการณ์เพื่อกระตุ้นหรือทำให้ผู้เรียนตอบสนองในลักษณะที่สามารถสังเกตได้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้เลือกคำตอบ ให้พูด ให้เขียน คำตอบดังกล่าวจะใช้สรุปกลับไปยังคุณลักษณะหรือความรู้สึกที่ต้องการจะวัด ดังนั้นการสร้างสถานการณ์หรือตัวเลือกให้ตอบ จึงต้องระมัดระวัง ทั้งในแง่ของความเป็นตัวแทนของสิ่งที่จะวัด และในแง่ของความตรงตามความเป็นจริง เพื่อที่จะสรุปได้ว่า ผู้เรียนมีความรู้สึกหรือมีคุณลักษณะที่ต้องการวัดเพียงใด

2. ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งที่จะวัด การวัดสิ่งที่เป็นคุณลักษณะทางจิต มักเป็นนามธรรม เช่น ความวิตกกังวล ความพึงพอใจ แรงจูงใจ จริยธรรม เป็นต้น คุณลักษณะเหล่านี้ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง และอาจแปรเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ เวลา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจทำให้ผลการวัดคลาดเคลื่อนได้มากกว่าการวัดทางกายภาพ หรือการวัดสมรรถภาพทางสมอง ดังนั้นการวัดควรต้องมีการสังเกตซ้ำหรือวัดซ้ำ

3. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้วัด การวัดด้านความรู้สึก ไม่มีถูกหรือผิด เหมือนกับการวัดด้านความรู้ แต่จะวัดว่าผู้ตอบมีหรือไม่มีความรู้สึก ต่อปัญหาหรือสถานการณ์นั้น ๆ สิ่ง que เลือกกระทำเป็นเพียงตัวแทนความคิดหรือความเชื่อในสิ่งที่คิดว่าเขาพร้อมที่จะประพฤติหรือปฏิบัติ ดังนั้นจึงต้องระวังในเรื่องการสร้างสถานการณ์ที่จะใช้ป้เป็นสิ่งเร้า เพื่อให้ทั้งตัวสถานการณ์และตัวเลือกสื่อความหมายตรงกับสิ่งที่ต้องการจะวัด (สุมาลี จันทรชลอ, 2542, หน้า 245-246)

การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสือการ์ตูนประกอบการฝึกเขียนสะกดคำพื้นฐาน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแนวทาง ของ Likert

กำหนดคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนเป็น 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	5
มาก	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	4

ปานกลาง	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	1

นำผลที่ได้จากการตอบแบบประเมินความพึงพอใจมาวิเคราะห์ แปลผลค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าระดับคะแนนอยู่ระหว่าง	4.50 – 5.00
มาก	มีค่าระดับคะแนนอยู่ระหว่าง	3.50 – 4.49
ปานกลาง	มีค่าระดับคะแนนอยู่ระหว่าง	2.50 – 3.49
น้อย	มีค่าระดับคะแนนอยู่ระหว่าง	1.50 – 2.49
น้อยที่สุด	มีค่าระดับคะแนนอยู่ระหว่าง	1.00 – 1.49

(ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533, หน้า 138)

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6.1 ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะทางด้านวิชาการ รวมทั้งสมรรถภาพทางสมองและมวลประสบการณ์ทั้งปวง ที่เด็กได้รับการเรียนการสอนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นได้ด้วยคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2530, หน้า 29)

6.2 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์

การวัดผลสัมฤทธิ์มีจุดมุ่งหมาย คือ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถในด้านใดมากน้อยเพียงใด เช่นมีพฤติกรรมด้านความจำความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ และการประเมินค่ามากน้อยอยู่ในระดับใด นั่นคือการวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย ซึ่งเป็นการวัด 2 องค์ประกอบตามจุดมุ่งหมาย และลักษณะวิชาที่เรียน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงให้เห็นเป็นผลงานปรากฏออกมาให้ทำการสังเกตและวัดได้ เช่น วิชา

ศิลปะศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องวัดโดยใช้ “ข้อสอบภาคปฏิบัติ” ซึ่งการประเมินผลจะพิจารณาวิธีปฏิบัติและผลงานที่ปฏิบัติ

2. การวัดด้านทฤษฎีเป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดพฤติกรรม 3 กลุ่มพฤติกรรมด้วยกัน คือ

1. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถ และความคิด รวมทั้งการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน ซึ่งพฤติกรรมด้านความรู้และความคิดประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 6 ชั้น ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านความรู้ ความจำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะรักษาไว้ซึ่งเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเรียนการสอนและประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งที่สัมพันธ์กับประสบการณ์นั้น ๆ และสามารถถ่ายทอดออกมาได้ถูกต้อง

1.2 ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ตีความและสรุปความเกี่ยวกับสิ่งที่ได้พบ ซึ่งเป็นเรื่องเป็นราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับรู้และสามารถสื่อความเข้าใจที่ตนมีอยู่นั้นไปสู่ผู้อื่นได้อย่างถูกต้องด้วย

1.3 การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งได้รับจากการเรียนรู้ไปใช้แก้ปัญหาในการสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน หรือสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายคลึงกันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.4 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกเรื่องราว ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ใด ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสามารถบอกได้ว่าส่วนย่อย ๆ นั้น แต่ละส่วนสำคัญอย่างไร ส่วนใดสำคัญที่สุด แต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กันอย่างไรและมีหลักการใดร่วมกันอยู่

1.5 การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อย ๆ เข้าด้วยกันให้เป็นส่วนใหญ่ ทำให้ได้ผลผลิตที่แปลกใหม่และดีไปกว่าเดิม พฤติกรรมด้านนี้เน้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่

1.6 การประเมินค่า หมายถึง ความสามารถในการวิจัย ตีราคาสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีหลักเกณฑ์ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปกลุ่มพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยคือ พฤติกรรมย่อยด้านความรู้ความจำเป็นพฤติกรรมที่มีระดับต่ำสุด ถือเป็นพฤติกรรมขั้นพื้นฐานส่วน พฤติกรรมย่อยด้านความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เป็นพฤติกรรมที่สูงขึ้นตามลำดับ ในการเรียนการสอนโดยหลักทั่วไปนั้นต้องการให้ผู้เรียนเกิด พฤติกรรมสูงกว่าความรู้ ความจำ คือเป็นการพัฒนาให้เกิดความคิด

2. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านเจตพิสัย หมายถึง เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ ความชื่นชมของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 5 ชั้น ดังนี้

2.1 การรับรู้ เป็นความสามารถอย่างฉับไวต่อการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ในเวลาที่จำกัด

2.2 การตอบสนอง เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในลักษณะของความยินยอม เต็มใจ และพอใจ

2.3 การสร้างคุณค่าหรือค่านิยม เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้สำนึกในคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ จนเกิดการยอมรับและเชื่อถือในสิ่งนั้น

2.4 การจัดระบบคุณค่าหรือค่านิยม เป็นการนำค่านิยมมาจัดให้เป็นระบบ โดยอาศัยกระบวนการจัดพหุหาความสัมพันธ์และกำหนดค่านิยมที่เด่นและสำคัญแล้วนำกระบวนการนั้นมาสร้างระบบค่านิยมที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ต่อไป

2.5 การสร้างลักษณะนิสัย เป็นความสามารถในการจัดระบบค่านิยมที่บุคคลยึดถืออยู่ จนสามารถควบคุมพฤติกรรมและก่อให้เกิดบูรณาการทางความเชื่อ ความคิด เจตคติและก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของบุคคลแต่ละคน

3. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัยเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้กลไกทางกายและทางสมอง ได้สัมพันธ์กันจนสามารถใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำงานอย่างมีจุดหมาย ซึ่งแบ่งออกเป็นพฤติกรรมย่อย 7 ชั้น ดังนี้

3.1 การรับรู้ เป็นการรับรู้โดยประสาทสัมผัสเกี่ยวกับรูปธรรม เช่น วัตถุสิ่งของและนามธรรม เช่น คุณสมบัติหรือความสัมพันธ์

3.2 การเตรียมความพร้อม เป็นความพร้อมทั้งทางใจ ความพร้อมทางกาย และความพร้อมทางอารมณ์

3.3 การเลียนแบบ เป็นการทำตามหรือเลียนแบบ

3.4 การปฏิบัติได้ เป็นพฤติกรรมการตอบสนองที่พัฒนาจนเป็นนิสัย

3.5 การตอบสนองที่ซับซ้อน เป็นการแสดงออกที่ซับซ้อนตามกระบวนการอย่างไม่ลังเลและเป็นไปโดยอัตโนมัติ

3.6 การดัดแปลง เป็นขั้นที่ทดลองหาวิธีอื่นมาปฏิบัติหลังจากที่ได้ปฏิบัติวิธีเดิมจนชำนาญแล้ว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้มากขึ้น

3.7 การริเริ่ม เป็นการประยุกต์สิ่งที่ได้ดัดแปลงแล้วเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น

6.3 ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นแบบทดสอบที่มุ่งตรวจสอบความรู้ ทักษะและสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนหลังการเรียนรู้เรื่องนั้น ๆ แล้ว ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนมากน้อยเพียงใด มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในวิชานั้น ๆ เพียงใด ซึ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับสมรรถภาพสมองหรือสติปัญญาในการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งจำแนกเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ ได้ 6 ประเภท คือ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า และในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาหนังสือการ์ตูนประกอบการฝึกเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในครั้งนี้คณะผู้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมีพฤติกรรมที่ต้องการวัด 4 ด้านตามจุดประสงค์การเรียนรู้ คือ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์

ข้อทดสอบที่สามารถวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยได้เป็นอย่างดีคือข้อสอบปรนัยแบบเติมคำ ซึ่งมีแนวทางการเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมแต่ละประเภท ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2530, หน้า 166 – 219)

1. การเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมด้านความรู้ ความจำ คือ การวัดความสามารถในการระลึกเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ คำถามที่ใช้วัดพฤติกรรมด้านความรู้ความจำมีอยู่ 3 ชนิด คือ

- 1.1 ถามความรู้ในเรื่อง
- 1.2 ถามความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการ
- 1.3 ถามความรู้เกี่ยวกับความคิดรวบยอด

2. การเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมด้านความเข้าใจ การที่นักเรียนหรือบุคคลใดจะมีพฤติกรรมด้านความเข้าใจได้นั้น ต้องสามารถแสดงออกถึงคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งใน 3 ประการต่อไปนี้อย่างถูกต้อง คือ

- 2.1 สามารถแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ ได้ เช่น แปลความหมายของข้อความหรือภาพใด ๆ ตามท้องเรื่องได้ถูกต้อง เป็นต้น
- 2.2 สามารถตีความหมายของเรื่องนั้นได้ คือ จับใจความสำคัญระหว่างชิ้นส่วนย่อย ๆ ของเรื่องนั้น จนสามารถนำมากล่าวเป็นอีกแบบหนึ่งหรืออีกนัยหนึ่งได้
- 2.3 สามารถขยายความหมายและนัยของเรื่องนั้นให้กว้างไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงเดิมได้

3. การเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมด้านการนำไปใช้ พฤติกรรม “การนำไปใช้” เป็นความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้รับการเรียนรู้ไปใช้แก้ปัญหาแปลกใหม่ที่แตกต่างไปจากที่เคยเรียนแต่ใช้หลักวิชาการร่วมกัน คำถามที่ใช้ในการวัดพฤติกรรมการนำไปใช้ มี 4 แบบ คือ

3.1 ความสอดคล้องระหว่างหลักวิชาการกับการปฏิบัติ ได้แก่ การถาม การกระทำใดหรือปฏิบัติใด หรือตัวอย่างจริงของการกระทำ หรือการปฏิบัติใดที่สอดคล้องกับหลักสูตร กฎหรือหลักวิชาของเรื่องที่กำหนดให้

3.2 ถามขอบเขตของการใช้หลักวิชาการกับการปฏิบัติ เป็นการวัดความรู้ในการนำหลักวิชาการไปใช้ในกรณีต่าง ๆ และสภาพการณ์ต่าง ๆ ว่าควรใช้ภายในขอบเขตเท่าใด

3.3 ถามให้อธิบายหลักวิชาการ เป็นการถามที่ต้องการให้ผู้ตอบอธิบายหลักวิชาว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้ เกิดขึ้นได้อย่างไร หรือเกิดขึ้นจากสาเหตุอะไร

3.4 ถามเหตุผลการปฏิบัติ เป็นการถามเพื่อให้ทราบว่าเรื่องนั้น ๆ จะต้องทำอย่างไรและเพราะเหตุใด

4. การเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมด้านการวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะส่วนประกอบของเรื่องราว เหตุการณ์ การกระทำข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อสกัดให้เห็นถึงสิ่งที่เป็นสาระสำคัญหรือแก่นสาร และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านั้น คำถามที่ใช้วัดพฤติกรรมด้านการวิเคราะห์มี 3 แบบ

4.1 ถามการวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นการถามที่ต้องการวัดความสามารถของผู้เรียน ว่าสามารถแยกแยะส่วนประกอบของเรื่องราว ออกมาให้เห็นว่าส่วนใดสำคัญ

4.2 ถามการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการถามเพื่อวัดความสามารถของผู้เรียนในการค้นหาความเกี่ยวข้องของสัมพันธ์กันระหว่างคุณลักษณะต่าง ๆ ของเรื่องราวเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ อย่างน้อย 2 เรื่องขึ้นไป ว่ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างไร

4.3 ถามการวิเคราะห์หลักการ เป็นการวัดความสามารถของผู้เรียนในการวิเคราะห์ค้นหา สิ่งที่เป็นเค้าเงื่อน หลักการที่ยึดถือ โครงสร้างของเรื่องราว เหตุการณ์ คำพูด ความคิด และการปฏิบัติต่าง ๆ

6.4 คุณลักษณะของข้อสอบที่ดี

การได้ทราบคุณลักษณะที่ดีของข้อสอบจะทำให้สามารถสร้างข้อสอบได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งคุณลักษณะของข้อสอบที่ดีมี 10 ประการ คือ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2517, หน้า 27 – 30)

1. มีความเที่ยงตรง หมายถึง คุณลักษณะของข้อสอบที่สามารถวัดได้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ความเที่ยงตรงนี้จำแนกออกเป็นหลายชนิด คือ

1.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา คือ ข้อสอบที่มีคำถามสอดคล้องตรงตามเนื้อหาในหลักสูตร

1.2 ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง หมายถึง ลักษณะของข้อสอบที่วัดสมรรถภาพความเป็นจริงของสมองด้านต่าง ๆ ตรงตามที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร

1.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ หมายถึง ลักษณะของข้อสอบที่วัดได้ตรงตามสมรรถภาพความเป็นจริงของเด็กในขณะนั้น

1.4 ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ คือ ข้อสอบที่วัดและทำนายไว้ว่าเด็กคนใดจะเรียนวิชาอะไรดีเพียงไรในอนาคต

2. มีความเชื่อมั่น หมายถึง แบบทดสอบที่สามารถวัดได้แน่นอนไม่เปลี่ยนแปลง การวัดครั้งแรกเป็นอย่างไร เมื่อวัดซ้ำอีกผลการวัดก็ยังคงเหมือนเดิม

3. มีอำนาจจำแนก คือ สามารถจำแนกเด็กเก่ง อ่อนได้ เมื่อทดสอบแล้วบอกได้ว่าใครเก่งใครอ่อนอย่างไร คือ เมื่อทดสอบและปรากฏว่าเด็กเก่งมักทำถูกและเด็กอ่อนมักทำผิดสามารถแยกเด็กได้ตรงสภาพความเป็นจริง

4. มีความเป็นปรนัย ข้อสอบที่มีความเป็นปรนัยมีคุณสมบัติ คือ

4.1 มีความชัดเจนในความหมายของคำถาม ทุกคนอ่านแล้วเข้าใจตรงกันว่าถามอะไร

4.2 คะแนน คือให้ใครตรวจได้คะแนนเหมือนกัน

5. มีประสิทธิภาพ คือ มีคุณสมบัติที่แสดงถึงการประหยัด เช่น ลงทุนน้อย มีราคาถูกง่ายในการดำเนินการสอบ พิมพ์ชัด อ่านง่าย และให้ผลในการสอบวัดที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้เป็นต้น

6. มีการวัดลึกซึ้ง หมายถึง ข้อสอบที่ถามครอบคลุมพฤติกรรมหลาย ๆ ด้าน เช่น มีความถนัดวัดความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่า ไม่ถามเพียงแต่พฤติกรรมด้าน ความรู้ ความจำ ตามตำราแต่เพียงอย่างเดียว เป็นต้น

7. มีความยุติธรรม หมายถึง ข้อความของข้อสอบต้องไม่มีช่องทางแนะให้เด็กที่ฉลาดใช้ไหวพริบในการเดาได้ถูก หรือไม่เปิดโอกาสให้เด็กเกียจคร้านตอบได้ คือ ต้องเป็นข้อสอบที่ไม่ลำเอียงต่อกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ

8. ต้องเฉพาะเจาะจง คือไม่ยากหรือง่ายเกินไป ถ้ามีข้อยากก็ควรมีข้อง่ายเป็นการทดแทน โดยยึดหลักว่าเมื่อดูรวม ๆ หรือโดยเฉลี่ยแล้วมีความยากปานกลาง
9. มีความยากง่ายพอเหมาะไม่ยากหรือง่ายเกินไป ถ้ามีข้อยากก็ควรมีข้อง่ายเป็นการทดแทน โดยยึดหลักที่ว่าเมื่อดูรวม ๆ หรือโดยเฉลี่ยแล้วมีความยากปานกลาง
10. มีการกระตุ้นเหยี่ยว โดยจัดข้อสอบง่าย ๆ ไว้ในตอนแรก แล้วจึงค่อย ๆ ท้าให้ยากขึ้นตามลำดับ เป็นการทำให้เด็กเกิดความพยายามที่จะทำข้อสอบให้ได้ทั้งหมด

6.5 คุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เขียนข้อสอบที่ดี

ผู้เขียนข้อสอบที่ดีควรมีคุณลักษณะที่จำเป็น 5 ประการ คือ

1. มีความรู้ในเนื้อหา ความชัดเจนในเนื้อหาจะทำให้สามารถนำแง่มุมต่าง ๆ ที่จะถามได้เป็นอย่างดี
2. รู้จุดมุ่งหมายของวิชา การรู้จุดมุ่งหมายของวิชาจะทำให้สามารถเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของวิชานั้น
3. รู้เทคนิคการถาม การรู้เทคนิคการถามช่วยให้มองเห็นแง่มุมต่าง ๆ ที่ควรถามรู้ว่าเนื้อหานั้น ๆ ควรตั้งคำถามเช่นใดจึงจะเหมาะสม ทำให้คำถามนั้นเป็นคำถามที่ดีและถามได้ลึกซึ้ง
4. มีทักษะในการใช้ภาษา การมีทักษะในการใช้ภาษาทำให้สามารถสร้างคำถามให้มีความชัดเจนและรัดกุมได้ และช่วยให้ข้อคำถามนั้นมีความเป็นปรนัย
5. มีทักษะในการเขียนข้อสอบและวิจารณ์ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเขียนข้อสอบมาก คือผู้เขียนข้อสอบบ่อย ๆ และถ้าได้รับฟังคำวิจารณ์บ่อย ๆ จะทำให้รู้เทคนิคการคิดตัวดวงได้ดี ทำให้ข้อคำถามแต่ละข้อใช้วัดความสามารถของผู้สอบได้จริง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2530, หน้า 45)

6.6 กระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ในการปฏิบัติงานใดก็ตามหากผู้ปฏิบัติไปตามขั้นตอนเหล่านั้น จะทำให้สามารถดำเนินการไปตามเป้าหมายได้ ในเรื่องการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หากผู้สร้างทราบขั้นตอนในการสร้าง และปฏิบัติตามขั้นตอน จะทำให้สามารถสร้างข้อสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2530, หน้า 47 – 52 อ้างอิงจาก Rose, 1954, หน้า 103) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างข้อสอบ 4 ขั้นตอน คือ

1. **ขั้นวางแผน** สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการวางแผนสร้างข้อสอบคือ

1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย ในการสร้างข้อสอบทุกครั้งต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนและแน่นอนว่าเพื่อวัตถุประสงค์ใด

1.2 กำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด ในขั้นนี้หากกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาและพฤติกรรมที่จะออกข้อสอบได้เหมาะสม ก็จะช่วยให้ออกข้อสอบมีความเที่ยงตรง

1.3 กำหนดชนิดและรูปแบบของข้อสอบ ในการสอบวัดต้องเลือกใช้ชนิดและรูปแบบของข้อสอบให้เหมาะสม

1.4 กำหนดส่วนประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็นในการออกข้อสอบและในการเลือกข้อสอบ เช่น การกำหนดเวลาในการสร้างข้อสอบ บุคลากรในการสร้างข้อสอบ เป็นต้น

2. **ขั้นเตรียมงาน** เป็นการเตรียมสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างข้อสอบ ได้แก่ หลักสูตร หนังสือแบบเรียน ทำการวิเคราะห์หลักสูตร อุปกรณ์ในการพิมพ์ การอัดสำเนา ฯลฯ

3. **ขั้นลงมือปฏิบัติ** เป็นการลงมือเขียนข้อสอบ แล้วนำคําหมายหรือมาประชุมวิเคราะห์ข้อสอบที่สร้างขึ้น

4. **ขั้นประเมินหรือตรวจสอบคุณภาพ** มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลไปปรับปรุงข้อสอบ มีขั้นตอน ดังนี้

4.1 **ขั้นประเมินเบื้องต้น** คือการวิจารณ์ข้อสอบ โดยพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ข้อคำถามวัดในสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่
- 2) ข้อคำถามชัดเจนเข้าใจตรงกันหรือไม่
- 3) ข้อคำถามมีคำตอบที่แน่นอนเพียงคำตอบเดียวหรือไม่
- 4) ข้อคำถามใช้ภาษารัดกุม เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียนหรือไม่
- 5) ในกรณีเป็นข้อสอบเลือกตอบพิจารณาว่าตัวลวงเหมาะสมหรือไม่ การเรียงข้อความถูกต้องตามหลักการหรือไม่ เช่น เรียงลำดับเนื้อหาเรียงจากง่ายไปยาก และการเรียงตัวเลือกในแต่ละข้อเหมาะสมสวยงามหรือไม่ เป็นต้น

4.2 **ขั้นตรวจสอบคุณภาพ** หลังการทดลอง ข้อสอบที่ผ่านการวิจารณ์ และปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปพิมพ์เพื่อนำไปทดลอง (Try Out) เมื่อนำไปทดลองแล้วมาตรวจให้คะแนน และตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

- 1) ความยากง่ายของข้อสอบ
- 2) อำนาจจำแนกของสังคม
- 3) ค่าความเที่ยง
- 4) หาค่าสถิติพื้นฐานของข้อสอบ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นพฤติกรรมหรือความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอน เป็นพฤติกรรมที่พัฒนามาจากการฝึกอบรมสั่งสอนโดยตรง อันประกอบด้วยพฤติกรรม 6 ประการ คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 6 ด้าน ดังกล่าว

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือการ์ตูนประกอบการฝึกเขียนสะกดคำ

บุญปลูก สิทธิไทย (2534, หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน กับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนบ้านดุงวิทยา จังหวัดอุดรธานี จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 40 คน ใช้เวลาทดลอง 12 คาบ ๆ ละ 50 นาที ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในภาษาไทยของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กาญจนา ทองรัตน์ (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างหนังสือการ์ตูน เรื่อง ความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการเคมี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี จำนวน 40 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าหนังสือการ์ตูนเรื่อง ความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการเคมีมีประสิทธิภาพ 90.10/90.50 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนที่สร้างขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคงทนในการเรียนหลังเรียน 2 สัปดาห์ไม่แตกต่างกัน

วารินทร์ อินธิสอน (2537) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการสอนด้วยวิธีสอนหนังสือการ์ตูนสี่และวิธีการสอนปกติจัดกลุ่มตัวอย่างโดยกลุ่มอย่างง่าย จัดเป็นกลุ่มทดลองและควบคุมกลุ่มละ 30 คน ใช้เวลาในการทดลอง 21 คาบ คาบละ 20 นาที ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนจรรยาบรรณประกอบการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีสอนโดยปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนาวรัตน์ ชื่นมณี (2540) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะภาษาไทย

การสะกดคำยาก เรื่อง เปิดหาย สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยทดลองกับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยทดลองกับผู้เรียนโรงเรียนบ้านกลางเสลาภูมิ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเสลาภูมิ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะภาษาไทยการสะกดคำยาก เรื่องเปิดหาย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มะลิ อาจิวัจย์ (2540) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะภาษาไทย เรื่องการสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่กน แม่กด และแม่กบ สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยทดลองกับผู้เรียนบ้านดงยาง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเลิงนกทา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยโสธร จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกเจาะจง ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการฝึก โดยใช้ชุดฝึกการเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด แม่กน แม่กด และแม่กบ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โสภีรัจ จันทนนท์ (2542) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างชุดฝึกการเขียนสะกดคำยากสำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสุโขทัย จังหวัดนราธิวาส ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยสุ่มตัวอย่าง กลุ่มโรงเรียนละ 1 โรงเรียน ได้จำนวน 4 โรงเรียน จำนวนผู้เรียน 105 คน ใช้เวลาทดลองทุกวัน วันละ 2 คาบ คาบละ 20 นาที รวม 30 วัน ผลการวิจัยปรากฏว่าชุดฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.06 / 86.57 หมายถึงผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิรัตน์ จุติประภาค (2542) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างชุดฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำยากของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 9 โรงเรียน มีผู้เรียนทั้งหมด 631 คน ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจริยธรรมศึกษามูลนิธิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 30 คน โดยจัดเป็นกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว เป็นเวลา 8 วัน ครั้งละ 1 คาบคาบละ 50 นาที ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.39 / 87.22 หมายถึงผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำยากของผู้เรียนหลังการเรียนด้วยชุดฝึกการเขียนสะกดคำยากสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปิยนาด น่วมทอง (2543) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำพื้นฐานในแบบเรียนภาษาไทย สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดพิษณุโลก โรงเรียนบ้านโคกใหญ่ กลุ่มโรงเรียนสวนเมี่ยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จังหวัดพิษณุโลก 1 ห้องเรียน จำนวนผู้เรียน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.71 / 82.13 หมายถึง ผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำพื้นฐานในแบบเรียนภาษาไทยของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการฝึกทักษะภาษาไทยหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิลาวัณย์ สุภักษ์ (2545) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมจำนวนผู้เรียน 105 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เพื่อเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวนผู้เรียน 35 คน และเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวนผู้เรียน 35 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 85.68 / 84.80 หมายถึง ผลสัมฤทธิ์การเขียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดโดยใช้ชุดฝึกการเขียนสะกดคำกับการสอนแบบเขียนตามคำบอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยชุดฝึกการเขียนสะกดคำมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเขียนตามคำบอก

ทิพวัลย์ อ่อนเกตุ และคณะ (2548, หน้า 87) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการสอนด้วยหนังสือการ์ตูน กับการสอนด้วยวิธีปกติ จัดกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มแบบเจาะจง ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรมด้วยพฤติกรรมกรรมการประหยัด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ฉนวนวัฒน์ นิมสวัสดิ์ และคณะ (2549, หน้า 99) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการเขียนสะกดคำหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการใช้เรื่องการเขียนสะกดคำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยเกมปริศนาคำกลอน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ซึ่งมีหน่วยสุ่มเป็นห้องเรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มนตรี อูระเพ็ญ และคณะ (2550, หน้า 70) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยหนังสือการ์ตูน เรื่อง ระบบสุริยะจักรวาล โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวคณะผู้ศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า การใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการฝึกเขียนสะกดคำพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนสะกดคำพื้นฐานนั้น ช่วยให้นักเรียนสามารถเขียนสะกดคำพื้นฐานได้ถูกต้องมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีความสำเร็จในการฝึกทักษะการเขียนสะกดคำได้เป็นอย่างดี นักเรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้เรื่องการอ่าน การเขียนสะกดคำอย่างคงทนถาวรเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการเรียนระดับสูงตลอดจนมีประสิทธิภาพในการใช้ภาษาถูกต้องมากขึ้น จากผลการศึกษางานวิจัยดังกล่าวและจากประสบการณ์การสอนของคณะผู้ศึกษาค้นคว้าที่พบปัญหานักเรียนในระดับประถมศึกษามีปัญหาการเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นปัญหาที่ครูผู้สอนพยายามค้นหาวิธีการแก้ไข จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้คณะผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจที่จะศึกษาวิธีการสอนเขียนสะกดคำพื้นฐานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยการพัฒนาหนังสือการ์ตูนประกอบการฝึกเขียนสะกดคำพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง และฝึกฝนการเขียนสะกดคำพื้นฐานให้ถูกต้องของนักเรียน ตลอดจนให้นักเรียนเกิดทักษะการเขียนสะกดคำทางภาษาไทยอย่างคงทน ตลอดจนเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนเรื่องการเขียนตัวสะกดพื้นฐานให้ได้ผลดี และเป็นแนวทางในการพัฒนาหนังสือการ์ตูน

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

คราวลี และมิลล์ (Crowley and Mills, 1986) ได้ศึกษาการบำบัดเด็กที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ด้วยการ์ตูน โดยใช้สิ่งแวดล้อมภายในชั้นเรียน เป็นการใช้อยู่ของการ์ตูนโดยวิธีทางการแพทย์ ผลการทดลองจะสังเกตได้จากพฤติกรรมของเด็กในชั้นเรียน วิธีการดำเนินการทดลองคือ ให้นักเรียนเลือกการ์ตูนและเล่าเรื่องราวหรือใช้คำอุปมาอุปไมย คำสุภาสิตที่เกี่ยวกับการ์ตูนที่เลือก การเล่าเรื่องนี้เองประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีในตัวเด็กและแสดงออกมา ให้บำบัดได้เห็น ในระหว่างนี้นักบำบัดก็จะให้แนวแก้ไขปัญหาโดยทางอ้อมให้เด็กด้วย

Vergara (1990, page 331) ได้ทำการศึกษวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดคำบรรยายที่มีคุณภาพ ของกระบวนการ และรูปแบบของการ์ตูนด้านการวางรูปร่างของการเข้าแทรกในการศึกษาโดยไม่เป็นทางการ โดยนำการ์ตูนเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในชิลี (Chile) ซึ่งเป็นสังคมที่มีชุมชนหลากหลายลักษณะและภาษาซึ่งผลการวิจัยพบว่า

การ์ตูนใช้เป็นสื่อที่ดีในการเรียนการสอน ทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้นในชุมชนที่หลากหลายใน
ซีลี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยภายในประเทศและงานวิจัย
ต่างประเทศ ทำให้คณะผู้ศึกษาค้นคว้ามีแนวคิดที่จะพัฒนาหนังสือการ์ตูนประกอบการฝึกเขียน
สะกดคำพื้นฐาน ซึ่งช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน